

**Examensarbete, 15 hp, för
Kandidatexamen i företagsekonomi: Redovisning och Revision
VT 2019**

IFRS 16 i Hotellbranschen

Milan Bacetic och Sebastian Ennen

Författare

Milan Bacetic och Sebastian Ennen

Titel

IFRS 16 i Hotellbranschen

Handledare

Maria Bengtsson

Medbedömare

Caroline Pontoppidan

Examinator

Heléne Tjärnemo

Sammanfattning

Den internationella redovisningsstandardstyrelsens (IASB) tidigare redovisningsstandard IAS 17, ersattes av IFRS 16 den första januari 2019. Den främsta anledningen till att IFRS 16 skapades var att IASB ville att alla bolags leasingavtal skulle finnas med på balansräkningarna. Detta innebär att operationella leasingkontrakt kommer att behandlas på samma vis som finansiella leasingkontrakt. Tidigare forskning har indikerat att IFRS 16 kommer att ha stor påverkan på framförallt hotellbranschen. Forskningen har däremot inte gått djupare än så eftersom IFRS 16 är en relativt ny redovisningsstandard. Vår studie avser därför att undersöka detta ämne på en djupare nivå och fylla forskningsgapet. Syftet med denna uppsats är att undersöka och förstå huruvida redovisningsprocessen och de finansiella rapporterna påverkas av den nya redovisningsstandarden, IFRS 16 Leasingavtal, i hotellbranschen. Studien har använt sig av den institutionella teorin, mer specifikt tvingande isomorfism och legitimitetsteori för att analysera empiriska data.

Studien antar en kvalitativ forskningsansats och empiriska data har samlats in via semi-strukturerade intervjuer från tre börsnoterade hotellbolag. Därtill har dokument från praktiserande revisorer, redovisningsorganisationer och interna dokument från respondenterna använts i studien.

Vår studies resultat visar att IFRS 16 bidrar till att redovisningssystem, insamling av operationella leasingkontrakt, kostnader, nyckeltal, budgeteringsprocess och transparensen påverkas. Vår studie har även bidragit till att fylla det forskningsgap som uppmärksammades i problematiseringen ovan, genom att komma fram till nya insikter om IFRS 16 påverkan på redovisningssystem och finansiella rapporter i hotellbranschen.

Ämnesord

IASB, IFRS, IFRS 16, operationell leasing, leasing i hotellbranschen, jämförbarhet, legitimitet

Author

Milan Bacetic och Sebastian Ennen

Title

IFRS 16 in the hotel industry

Supervisor

Maria Bengtsson

Co-examiner

Caroline Pontoppidan

Examiner

Heléne Tjärnemo

Abstract

The international accounting standards board's (IASB) former accounting standard, IAS 17 was replaced by IFRS 16 on the first of January 2019. The main reason for the implementation of IFRS 16 is because IASB wants organizations to include all their leasing contracts on their balance sheets. This means that operational leasing contracts will be treated in the same way as financial leasing contracts. Prior research has shown that IFRS 16 will have a big impact on the hotel industry. However, research has not gone any deeper than that since IFRS 16 is a relatively new accounting standard. Our research seeks to examine the subject on a deeper level, to fill the research gap. The purpose of this paper is to examine and understand how accounting processes and financial reports are affected by IFRS 16 in the hotel industry. The empirical data has been analyzed through institutional theory, more specifically coercive isomorphism and legitimacy theory.

The research study adopts a qualitative approach and the empirical data was obtained through semi-structured interviews from three different listed hotel companies. Documents from practitioners, IASB and internal documents from the interviewees have also been used in this study.

The results of this study show that IFRS 16 affects the accounting system, collection of operational leases, costs, key performance indicators, budgeting process and transparency. Our study has also contributed to fill the research gap that was highlighted in the problematization section above. This was done by reaching new insights about IFRS 16 impact on accounting systems and financial reports in the hotel industry.

Keywords

IASB, IFRS, IFRS 16, operational leasing, lease in the hotel industry, comparability, legitimacy

Förord

Efter en tuff och intensiv termin tar vi med oss nya kunskaper, erfarenheter och minnen ut i arbetslivet. Först vill vi tacka varandra för ett bra samarbete. Vi vill även tacka vår handledare, Maria Bengtsson, som har visat stort intresse och engagemang i vår forskning. Vi vill samtidigt passa på att tacka Caroline Pontoppidan och Pernilla Carlsson som har hjälpt och motiverat oss genom arbetets gång.

Sist men inte minst vill vi tacka våra respondenter som har ställt upp i studien, utan er hade denna uppsats aldrig blivit verklighet.

Tack!

Kristianstad, 2019-05-29

Milan Bacetic

E-post: milan.basse@hotmail.se

Sebastian Ennen

E-post: sebastianennen@hotmail.se

Innehållsförteckning

1. Inledning.....	1
1.1 Bakgrund	1
1.2 Problematisering.....	2
1.3 Syfte.....	3
1.4 Disposition.....	3
2. Tidigare forskning och uppsatsens teoretiska ramverk	5
2.1 Tidigare forskning	5
2.1.1 Huvudteori.....	5
2.1.2 Forskningsmetod	6
2.1.3 Resultat	7
2.1.4 Sammanfattning av tidigare forskning	9
2.2 Redovisningsprocess och IFRS konceptuella ramverk	10
2.2.1 Redovisningsprocess och finansiella rapporter	10
2.2.2 IFRS konceptuella ramverk	11
2.3 Uppsatsens teoretiska ramverk	12
2.3.1 Institutionell teori	12
2.3.2 Legitimitetsteori.....	14
3. Vetenskaplig metod.....	15
3.1 Forskningsfilosofi – perspektiv	15
3.2 Forskningsstrategi	15
3.3 Teoretiskt perspektiv	16
3.4 Forskningsmetod	16
4. Empirisk metod	17
4.1 Design.....	17
4.2 Intervju som datainsamlingsmetod.....	17
4.3 Dokument som sekundärdata	18
4.4 Intervjuguide	20
4.5 Urval.....	20
4.5.1 Respondenter	22
4.6 Trovärdighet, pålitlighet och överförbarhet.....	22
4.7 Etiska överväganden.....	23
5. Empirisk analys	25
5.1 Empirisk data.....	25

5.1.1	<i>Utmaningar med redovisningssystem: tidskrävande, kostsam och teknisk utmaning</i>	25
5.1.2	<i>Granskning av leasingstrategier och leasingkontrakt</i>	27
5.1.3	<i>Insamling av operationella leasingkontrakt</i>	28
5.1.4	<i>IFRS 16 finansiella påverkan: kostnader och nyckeltal</i>	30
5.1.5	<i>IFRS 16 påverkan på budgeterings- och prognosprocessen</i>	32
5.1.6	<i>Fördelar och nackdelar med IFRS 16</i>	33
5.2	<i>Analys</i>	34
5.2.1	<i>Tvingande isomorfism i företagets redovisningsprocess och finansiella rapporter</i>	34
6.	<i>Slutsats</i>	38
6.1	<i>Slutsatser</i>	38
6.2	<i>Studiens bidrag</i>	39
6.2.1	<i>Teoretiskt bidrag</i>	39
6.2.2	<i>Praktiskt bidrag</i>	40
6.3	<i>Studiens begränsningar och reflektioner</i>	40
6.4	<i>Förslag på framtida forskning</i>	41
	<i>Litteraturförteckning</i>	42
	<i>Bilaga 1 – Intervjuguide</i>	44

Begreppsdefinitioner

EBIT *Earnings Before Interest & Taxes*

EBITDA *Earnings Before Interest, Taxes, Depreciation and Amortization*

ERP-system *Ett system som samlar affärskritiska processer som bl.a. ekonomi*

EY, Deloitte, KPMG, PWC *The Big Four - företag som är ledande inom revision, redovisning, skatte- och affärsrådgivning*

GAAP *Generally Accepted Accounting Principles*

IAS *International Accounting Standards*

IASB *International Accounting Standards Board*

IFRS *International Financial Reporting Standards*

Skuldsättningsgrad *Beskriver ett företags finansiella risk (riskkänslighet)*

1. Inledning

Uppsatsens första kapitel ger en introduktion av IFRS och dess tillämplighet i allmänhet, samt en introduktion och bakgrund till varför den nya redovisningsstandarden IFRS 16 Leasing är högst aktuell. Vidare introduceras uppsatsens problematisering, syfte och frågeställning. Slutligen ges även en beskrivning av uppsatsens disposition.

1.1 Bakgrund

Globaliseringen av redovisning tog sina första stora steg år 2005 när lagstiftare tog fram en samling av frivilliga standarder och gjorde dem obligatoriska för publika bolag och finansiella institutioner inom EU. Den internationella redovisningsstandardstyrelsen (IASB, 2019), ansvariga för denna uppgift, skapade de internationella finansiella redovisningsstandarderna som är kända som IFRS. IFRS främsta mål är att skapa transparens, ansvar och effektivitet hos de finansiella marknaderna i hela världen (IASB, 2019). IFRS-tillämpning är endast obligatoriskt för börsnoterade företag i EU-länder (Grant Thornton, 2019). IFRS har varit viktigt då IASB har utformat ett universellt verktyg för företag i olika länder att använda sig av i redovisningen. Till följd av IFRS har intressenter nu möjligheten att kunna jämföra olika företags finansiella rapporter med varandra (Bragg, 2017).

År 2005 uttryckte den amerikanska *Security and Exchange Commission* oro för bristen av transparens i information vid leasingavtal. IASB bestämde sig därför att starta ett projekt kring leasingredovisning tillsammans med den amerikanska motsvarigheten till IASB, *the Financial Accounting Standards Board* (FASB) (IASB, 2016). Under projektets gång gick IASB och FASB sin egen väg med utformningen av leasingstandarden (Grant Thornton, 2018). 2009 släppte IASB det första dokumentet som diskuterade IFRS 16, detta följdes sedan upp av två utkast några år efter (Grant Thornton, 2018). Den 13 januari 2016 infördes den nya leasingstandarden IFRS 16 som ersatte det tidigare IAS 17 Leasingavtal¹. Den främsta anledningen till att IFRS 16 skapades var att IASB ville att alla bolags leasingavtal skulle finnas med på balansräkningarna (Grant Thornton, 2018). Detta togs inte väl emot av bolagen och

---

¹ IAS 17 Leasingavtal, föreskriver redovisningsprinciper för leasingavtal för både leasingtagare och leasinggivare. Leasingavtalen klassificeras som antingen finansiell eller operationell leasing. Finansiell leasing innebär ett avtal där de ekonomiska fördelarna och riskerna som är kopplade till den leasade tillgången överförs till leasingtagaren. Operationell leasing är ett avtal som kostnadsförs över leasingperioden (Deloitte, 2019).

IASB har sedan dess infört olika lätttnadsåtgärder för vissa leasingkontrakt. Bland annat behöver korta leasingkontrakt, alltså kontrakt som sträcker sig över 12 månader, inte tas upp i balansräkningen. Vidare behöver leasingkontrakt vars värde understiger 5 000 USD, inte tas upp i balansräkningen (Bragg, 2017). Den 1 januari 2019 blev det först obligatoriskt för företagen som använder IFRS att applicera den nya standarden, IFRS 16 (PWC, 2019a; KPMG, 2019). I praktiken innebär detta stora förändringar för leasingtagande bolag. Det som tidigare klassificerades som operationell och finansiell leasing ersätts nu av en modell där balansräkningen är i fokus. Detta leder till att tillgångarna och skulderna för leasingavtalen ska rapporteras i balansräkningen (KPMG, 2019). Leasinggivaren påverkas endast genom ny vägledning av vad som utgör leasingavtal. Utöver detta lämnas leasinggivaren nästintill oberörd av den nya leasingstandardens. Den nya standarden kommer att utgöra stora förändringar i bolags nyckeltal, bland annat skuldsättningsgraden och rörelseresultatet (PWC, 2019b). Skuldsättningsgraden ökar i samband med att leasingavtalen ska rapporteras i balansräkningen. IFRS 16 innebär att kostnader inte längre enbart redovisas i rörelseresultatet som det tidigare har gjort enligt IAS 17. Enligt IFRS 16 ska avskrivningar redovisas i rörelseresultat och ränta i finansnettot (PWC, 2019b).

1.2 Problematisering

Den nylanserade leasingstandardens, IFRS 16, är högst aktuell för bolag som är leasingtagare. De bolag som drar nytta av leasing befinner sig oftast i branscher som bidrar till höga volymer av operationell leasing, bland annat detaljhandeln (fastighetsleasing), flygbolag (flygplansleasing), hotell (hotelleasing) och telekommunikation (nätverk). Hotellbranschen är en av de branscher som har påverkats mest av den nya leasingstandardens (Morales-Díaz & Zamora-Ramírez, 2018). En anledning är den stora mängden operationell leasing som hotellen använder sig av. Den operativa utrustningen för mindre företag kan vara bland annat datorer, kopiatorer och bilar. Utöver detta använder de större hotellen leasing till att leasa mark och byggnader till sina kontor (Koh & Jang, 2009). Studien kommer således att fokusera på hotellbranschen.

Forskning inom detta ämnesområde är viktigt eftersom det fortfarande finns många otydligheter för företagen när de applicerar IFRS 16 (Morales-Díaz & Zamora-Ramírez, 2018). Valet av forskningsområde i denna studie grundar sig i att IFRS 16 är en ny och aktuell standard. Det finns relativt mycket forskning om IFRS 16 som har gjorts av akademiker och

praktiserande revisorer. IFRS 16 påverkan på hotellföretagens redovisningsprocesser och finansiella rapporter har det däremot inte gjorts någon tidigare forskning på. Denna studie kommer därför att fokusera på att fylla detta forskningsgap. Vi har valt att undersöka hotellbranschen för att bekräfta studiens forskningssyfte. För att utforska detta nya och högst aktuella ämnesfältet har vi ställt oss följande frågor:

- *Hur och varför ändras redovisningsprocessen till följd av IFRS 16?*
- *Hur och varför påverkas de finansiella rapporterna av IFRS 16?*

1.3 Syfte

Syftet med denna uppsats är att undersöka och förstå hur redovisningsprocessen och de finansiella rapporterna påverkas av den nya redovisningsstandarden, IFRS 16 Leasingavtal, i hotellbranschen.

1.4 Disposition

Kapitel 2

Uppsatsen inleds, efter bakgrund, problematisering och syfte i inledningskapitlet, med en litteraturgenomgång som presenterar teorier, forskningsmetoder och resultat från tidigare forskning kring ämnesområdet IFRS-implementering. Slutligen avslutas kapitlet med studiens val av teorier.

Kapitel 3

I Kapitel 3 presenteras vetenskaplig metod och val av metod som lämpar sig bäst för uppsatsens syfte. Kapitlet inleds med studiens forskningsfilosofi och forskningsstrategi. Avslutningsvis beskrivs studiens teoretiska perspektiv och forskningsmetod

Kapitel 4

I Kapitel 4 presenteras studiens empiriska metod. Denna studie är kvalitativ, därmed diskuteras intervju, dokument och datainsamlingsmetod. Vidare presenteras intervjuguideurval, etiska överväganden samt hur vi har applicerat begreppen trovärdighet, pålitlighet och överförbarhet i intervjuerna.

Kapitel 5

I kapitel 5 presenteras och analyseras empiriska data från intervjuerna med hjälp av studiens teori och litteratur som beskrivits i kapitel 2

Kapitel 6

I detta kapitel presenteras studiens slutsatser. Slutsatserna bygger på analys och resultat av det empiriska materialet som har uppmärksammats genom vår studie.

2. Tidigare forskning och uppsatsens teoretiska ramverk

Detta kapitel inleds med en litteraturgenomgång från tidigare forskning. Vidare i kapitlet presenteras en beskrivning av redovisningsprocess och IFRS konceptuella ramverk. Kapitlet avslutas med studiens teoretiska ramverk.

2.1 Tidigare forskning

Kommande underrubriker presenterar tidigare forskning där en jämförelse mellan olika teorier, forskningsmetoder och resultat utförs. Slutligen presenteras en sammanfattning av den tidigare forskningen, detta för att skapa en helhetsbild av forskningen och identifiera forskningsgapet som studien ämnar att fylla.

2.1.1 Huvudteori

Tidigare forskning har undersökt huruvida de finansiella rapporterna och nyckeltalen kommer påverkas när IFRS 16 blir obligatoriskt för IFRS-användarna (Morales-Díaz & Zamora-Ramírez, 2018; Sacarin, 2017). Som nämnts i det första kapitlet, blev IFRS 16 obligatoriskt den 1 januari 2019 för börsnoterade företag. Detta innebär att den tidigare forskningen har fokuserat på att ta fram hypoteser för att kunna förklara och förutspå effekterna av IFRS 16. Därmed är den mest använda teorin inom detta forskningsområde *Positive Accounting Theory* (PAT) (Deegan & Unerman 2011). Vidare exempel där PAT appliceras, är i en studie av Haller, Ernstberger, & Froschhammer (2009) som utvecklar sex hypoteser för att förklara effekterna på de finansiella rapporterna när Tyskland övergick från GAAP till IFRS. Hjelström & Schusters (2011) studie forskar kring vilka problem som uppstod när svenska företag övergick till IFRS. Hjelström & Schuster (2011) använder inte en utsedd teori för att komma fram till ett resultat, utan deras studie bygger på tidigare forskning som har applicerat PAT.

Andra teorier som forskarna väljer att applicera är *Pecking Order Theory* och *Trade-Off Theory*. Dessa två teorier är finansiella principer som hjälper företagen att utforma och uppnå en kapitalstruktur som fungerar bäst för företagen (Investopedia, 2019). Dessa två teorier användes av Koh & Jang (2008) för att beskriva vad som leder till att hotell använder sig av operationell leasing. En annan teori som har använts i tidigare forskning är *Stakeholder Theory*, eller intressentmodellen på svenska. Syftet med denna modellen är att belysa vilka aktörer som har intresse av ett företag (Deegan & Unerman 2011). Denna teori användes av Fox, Hannah,

Helliari, Veneziani (2013) när de studerade olika brittiska och italienska börsnoterade intressenters åsikter om IFRS-implementeringen. Kaya & Koch (2015) undersökte vilka faktorer som påverkar ett lands val att tillämpa IFRS. För att förklara detta, använde sig Kaya & Koch (2015) av ytterligare en teori, *The Public Interest Theory*, som innebär att regleringar är ett socialt effektivt svar på marknadsmisslyckanden som kan leda till naturligt monopol, informationsasymmetri och ett underskott av redovisningsinformation (Deegan & Unerman, 2011). Tsamenyi, Cullen & González (2006) använder sig av *Coercive Isomorphism* (tvingande isomorfism) för att förklara ändringarna i redovisningssystem och finansiell information i ett spanskt företag. Vissa forskare väljer även att utveckla sina egna teorier i sin studie. Detta har bland annat Kim, Liu & Zheng (2012) gjort när de undersökte hur revisionsarvodet påverkades när det blev obligatoriskt att tillämpa IFRS, för att på ett enkelt sätt se hur siffrorna påverkades i företagen.

2.1.2 Forskningsmetod

Den mest förekommande forskningsmetoden som använts i tidigare forskning är kvantitativ metod. Denna metod ger en solid grund för beskrivning och undersökning och resultaten från den kvantitativa metoden baseras på uppmätta kvantiteter (Denscombe, 2016). Morales-Díaz & Zamora-Ramírez (2018) har studerat IFRS 16 effekter på 643 börsnoterade bolags finansiella nyckeltal. På liknande sätt gjorde Sacarin (2017) som i sin forskning undersökte effekterna av övergången från IAS 17 till IFRS 16 på finansiella rapporter och nyckeltal. Studien utfördes kvantitativt genom att undersöka och jämföra tidigare regler från IAS 17 med den nya standarden IFRS 16. Koh & Jang (2008) studie om operationell leasing i hotellsektorn utfördes också kvantitativt genom en analys av finansiella rapporter från ett flertal hotell mellan 1995 till 2004. Haller *m.fl.* (2009) undersökning om övergången från GAAP till IFRS i Tyskland, gjordes med en kvalitativ undersökning i form av index från tyska börsnoterade bolag.

En annan forskningsmetod som använts i tidigare forskning är den kvalitativa metoden. Till skillnad från den kvantitativa metoden, baseras resultaten från den kvalitativa metoden på intryck, istället för uppmätta kvantiteter (Denscombe, 2016). Fox *m.fl.* (2013) forskning fokuserar på intressenternas egna åsikter, därför passar den kvalitativa metoden in bäst. Både Fox *m.fl.* (2013) och Tsamenyi *m.fl.* (2006) utförde semi-strukturerade intervjuer för att samla in data till sin forskning. Hjelström & Schuster (2011) använder sig också av en kvalitativ metod för att ta fram data. Detta utfördes i djupgående explorativa intervjuer där fokus var riktat på övergången till IFRS för svenska företag år 2005.

2.1.3 Resultat

Morales-Díaz & Zamora-Ramírez (2018) kom fram till att IFRS 16 systematiskt påverkade nyckeltal i balansräkningen, främst nyckeltal hänförliga till skulder. Detta skiljde sig från sektor till sektor beroende på hur intensivt operationell leasing var för vardera sektor. Branscherna som främst påverkades av detta var detaljhandel, hotell och transport. Sacarin (2017) styrker detta genom sin forskning om konsekvenserna av IFRS 16. Detta resulterade i att operationell leasing som till följd av IFRS 16, ska tas med i balansräkningen, kommer att ha en signifikant påverkan på de finansiella rapporterna och ett flertal finansiella nyckeltal. Detta är framförallt nyckeltal som är hänförliga till skulder (Morales-Díaz & Zamora-Ramírez, 2018). IFRS 16 kommer följaktligen inte skilja mellan finansiell och operationell leasing för leasingtagaren. Tillgångar och skulder kommer att öka, kostnaderna kopplade till leasingavtalen kommer att variera mellan rapporteringsperioder, beroende på vilken period avtalet sträcker sig till, amorteringen, förfallodagen och den implicita räntan. Operationellt kassaflöde kommer att öka och nettokassaflödet från finansieringsaktiviteter kommer att minska med samma mängd. Skuldsättningsgrad, kassalikviditet och avkastning på totalt kapital kommer att minska medan EBITDA och EBIT kommer att öka (Sacarin, 2017).

Morales-Díaz & Zamora-Ramírez (2018) och Sacarins (2017) olika studier visar alltså att implementeringen av IFRS 16 bidrar till att företags nyckeltal och finansiella rapporter påverkas. Anledningen till detta är att IFRS 16 tar bort skiljelinjen mellan operationell och finansiell leasing, de behandlas istället likadant. Detta leder till att bland annat tillgångar och skulder ökar och därmed påverkar nyckeltalen och de finansiella rapporterna hos företag (Morales-Díaz & Zamora-Ramírez, 2018; Sacarin, 2017). Tsamenyi *m.fl.* (2006) studie om isomorfismens påverkningar på redovisningssystem resulterar i att redovisningssystemen och den finansiella informationen ändras på grund av tvingande påtryckningar från företagets ledning och regulativa myndigheter.

Som tidigare nämnts, behandlas nu operationell leasing och finansiell leasing på samma sätt (Sacarin, 2017). Detta medför att branscher där operationell leasing frekvent används blir drabbade med högre skulder och lägre EBITDA etcetera. Koh & Jangs (2008) studie om operationell leasing i hotellsektorn, visade att interna medel, skulder, finansiella nödlägen och bolagsstorlek hade betydande inverkan på användningen av operationell leasing inom hotellsektorn. Hotell med lägre interna medel hade större benägenhet att använda sig av operationell leasing. Koh & Jang (2008) kom även fram till att hotell som var mindre benägna

att hamna i finansiella nödlägen var mer sannolika att använda sig av operationell leasing. Slutligen visade studien att andelen operationell leasing minskade upp till en viss bolagsstorlek och därefter ökade den (Koh & Jang, 2008).

För att förstå hur IFRS 16 kommer påverka redovisningsprocessen och de finansiella rapporterna hos företag, är det viktigt att studera och jämföra hur det gick till när företag började tillämpa IFRS. Haller *m.fl.* (2009) studie om IFRS-övergången menar att IFRS bidrog till att eget kapital och nettointäkter ökade i genomsnitt mer efter övergången till IFRS. Men i Hjelström & Schusters (2011) forskning om hur företag har påverkats av IFRS-övergången understryks istället vikten av att ta itu med hur ledningsincitament formar redovisningspraxis och därmed påverkar resultatet av IFRS-övergången. Hjelström & Schusters (2011) forskning visar även att en bättre förståelse av relationen mellan redovisningsstandarder, incitament och redovisningspraxis kräver distinktioner för ett företags efterlevnad. Fox *m.fl.* (2013) menar att det finns en större kraft som påverkar kostnaderna i samband med IFRS-övergången, som inte går att hitta genom att läsa de finansiella rapporterna (Haller *m.fl.*, 2009). Fox *m.fl.* (2013) frågeställning var att undersöka vilka fördelar och kostnader det finns med IFRS-implementeringen i Storbritannien och Italien. Resultatet av detta blev att effekterna av IFRS-implementeringen kommer att ha olika påverkan på olika länder inom EU till följd av politiska, ekonomiska och sociala skillnader.

Ovan nämnda resultat går att jämföra med studien av Kaya & Koch (2015), som menar att anledningen till att länder tillämpar IFRS, grundar sig på ett lands statsskick. Exempelvis är det hög sannolikhet att ett land som inte har några lokala redovisningsstandarder tillämpar IFRS (Kaya & Koch, 2015). Vidare visar Fox *m.fl.* (2013) att IASB måste börja förstå att varje land har sitt unika intressentperspektiv vilket kan leda till att standarder kommer vara svårare att förstå eller att anpassa sig till i olika länder. Slutligen menar Fox *m.fl.* (2013) att IASB måste vara medvetna om kostnaderna och fördelarna som IASBs regler medför från land till land. Men också att kostnaderna som uppstår i samband med IFRS-implementeringen är större än nyttan som företagen får ut av regelverket. En annan kostnad som påverkas är revisionsarvodet. I samband med IFRS-tillämpningen blev det dyrare för företagets revision. Anledningen till detta var att komplexiteten i revisionen ökade. Men detta resulterade senare i att kvalitén i de finansiella rapporterna ökade och revisionsarvodet sedan blev lägre (Kim *m.fl.*, 2012).

Ett annat viktigt område i relation till IFRS är hur informationsmiljön i ett företag påverkas i samband med tillämpningen av IFRS. Horton, Serafeim & Serafeim (2013) studie om detta område, visar hur företags prognosfel minskar om företag tillämpar IFRS. Detta har förbättrat kvaliteten på informationsförmedling till kapitalmarknaderna och företagens informationsomgivning i form av informationskvalitén och jämförbarheten i redovisningen. Nobes & Stadler (2015) forskar inom liknande ämne, men med fokus på hur de kvalitativa egenskaperna i den finansiella informationen påverkas på grund av IFRS-policyändringar. Nobes & Stadler (2015) får liknande resultat som Horton *m.fl.* (2013) i den mån att båda studierna visar på att IFRS har förbättrat informationskvalitén och jämförbarheten i redovisningen. Forskningarna förklarar vidare att IFRS skapar transparens i redovisningen (Nobes & Stadler, 2015; Horton *m.fl.*, 2013).

2.1.4 Sammanfattning av tidigare forskning

Sammanfattningsvis går det att konstatera att den mest använda forskningsteorin i tidigare studier är PAT. De flesta studierna använder sig av denna teorin, eftersom forskningen utformas runt hypoteser som förutspår och förklarar effekten av IFRS 16, och hur det påverkar de finansiella rapporterna (Morales-Díaz & Zamora-Ramírez, 2018; Sacarin, 2017; Haller *m.fl.*, 2009; Hjelström & Schuster, 2011). Andra teorier som användes, men inte i lika stor utsträckning, var bland annat *Coercive isomorphism*, *Pecking Order Theory*, *Trade-Off Theory*, *Stakeholder Theory* och *The Public Interest Theory*. Dessa teorier användes framförallt i studier som forskade kring hur företag och länder har påverkats av tillämpningen av IFRS (Koh & Jang, 2008; Fox *m.fl.*, 2013; Kaya & Koch 2015; Tsamenyi *m.fl.*, 2006). Den mest förekommande forskningsmetoden i tidigare forskning är av kvantitativ metod, med anledning till att de tidigare studierna har fokuserat på vad som händer med ett företags nyckeltal och finansiella rapporter när IFRS 16 ska tillämpas (Morales-Díaz & Zamora-Ramírez, 2018; Sacarin, 2017; Koh & Jang, 2008; Haller *m.fl.*, 2009). Den forskning som istället använder den kvalitativa metoden, inriktar sig inte på olika nyckeltal, utan de försöker istället undersöka och förstå vad intressenterna och IFRS-användarna har för åsikter (Fox *m.fl.*, 2013; Hjelström & Schuster, 2011).

Tidigare forskning där IFRS 16 har varit i fokus visar att implementeringen av IFRS 16 påverkar företags nyckeltal och finansiella rapporter, exempelvis skuldsättningsgrad, kassalikviditet, avkastning på totalt kapital, EBITDA och EBIT (Morales-Díaz & Zamora-Ramírez, 2018; Sacarin, 2017). De branscher som påverkas mest är branscher där operationell

leasing används, vilket bland annat är hotellbranschen (Koh & Jang, 2008). Tidigare forskning om IFRS-implementeringen är viktigt att studera och jämföra med i denna uppsatsen, eftersom forskningsområdet är relativt nytt. IFRS-övergången påverkar företag på olika sätt. Forskare menar att det bidrog till att eget kapital och nettointäkter ökade i genomsnitt på grund av övergången, men också att kostnaderna i samband med IFRS-övergången, ökade på grund av politiska, ekonomiska och sociala aspekter (Haller *m.fl.*, 2009; Hjelström & Schuster, 2011; Fox *m.fl.*, 2013). Informationsmiljön i ett företag är också något som påverkas i samband med IFRS-tillämpningen. IFRS har förbättrat informationskvalitén och jämförbarheten i redovisningen, och IFRS skapar även transparens i redovisningen (Nobes & Stadler, 2015; Horton, 2013). Hotell påverkas mycket av IFRS 16 något som omnämns i ett flertal artiklar (Morales-Díaz & Zamora-Ramírez, 2018; Sacarin, 2017; Koh & Jang, 2008). Det finns däremot ingen tidigare forskning om IFRS 16 som fokuserar specifikt på hotellbranschens redovisningsprocesser och finansiella rapporter.

2.2 Redovisningsprocess och IFRS konceptuella ramverk

I den första delen av avsnittet presenteras bakgrund om redovisningsprocesser och finansiella rapporter för att ge ett underlag till vårt syfte. I den andra delen av avsnittet presenteras IFRS konceptuella ramverk.

2.2.1 Redovisningsprocess och finansiella rapporter

Redovisning handlar om att mäta och rapportera en ekonomisk aktivitet i bolaget. Detta görs genom att ekonomiska aktiviteter löpande noteras och kan således sägas ha en stark koppling med bokföring. Redovisning syftar även till att klassificera, värdera, sammanställa och rapportera ekonomisk information till sina intressenter (Grönlund *m.fl.*, 2013). Redovisningen ska göras med god redovisningssed, alltså ska den följa lagar, rekommendationer och praxis. Redovisningen ska således ge en rättvisande bild av företagets finanser och förhållande till läsare av de finansiella rapporterna. När transaktioner noterats och underlag registrerats ska detta bokföras. Vidare påbörjas den centrala delen av redovisningsprocessen, nämligen bokslutet. Detta inleds med att man avslutar den löpande bokföringen genom att stämma av konton och korrigerar eventuella felaktigheter. Data som samlats in ska därefter värderas och eventuellt periodiseras, detta sker oftast genom redovisningssystem. Slutligen ska de finansiella rapporterna tas fram, balansräkning, resultaträkning och kassaflödesanalys i en

årsredovisning som följer gällande redovisningsregler (Grönlund *m.fl.*, 2013; Drefeldt & Törning, 2017; FAR, 2017).

2.2.2 IFRS konceptuella ramverk

IASB har skapat ett ramverk för hur finansiella rapporter ska förberedas och presenteras i enlighet med IFRS. Det är därför viktigt att gå igenom detta ramverk för att förstå hur de finansiella rapporterna har formats efter IFRS (Bragg, 2017). Nedan listas de områden som ramverket främst berör.

- *Ändamålet med finansiell rapportering* - Målet med finansiell rapportering är att förse finansiell information om organisationer till användare för att de lättare ska kunna besluta om att förse organisationen med resurser. Detta gäller information angående skulder, tillgångar och hur effektivt resurser används (Bragg, 2017).
- *Kvalitativa egenskaper av finansiell rapportering* - Vissa delar av informationen kommer att vara mer viktig för läsare av de finansiella rapporterna. Det är därför av stor vikt att denna information är relevant då läsare ska kunna grunda sina beslut på denna. Informationen ska också visa en rättvis bild av vilket tillstånd företaget befinner sig i, informationen ska vara neutral och hel samt fri från felaktigheter. Den finansiella informationen ska vara jämförbar, verifierbar, aktuell och begriplig. Med jämförbarhet menas att informationen ska kunna jämföras med liknande information som andra bolag har. Verifierbarhet handlar om att användare kan komma överens att informationen ger en rättvisande bild av företaget. Informationen ska finnas tillgänglig snabbt nog för att användare ska kunna göra beslut utifrån denna. Slutligen ska informationen vara tydligt förklarad och begriplig (Bragg, 2017).
- *Definition, upptagande och mätning av den finansiella rapportens komponenter* - De främsta finansiella rapporterna som företag använder sig av är balansräkning och resultaträkning. Balansräkningen består av tillgångar, skulder och eget kapital. Resultaträkningen inkluderar intäkter och kostnader (Bragg, 2017).

2.3 Uppsatsens teoretiska ramverk

I kommande kapitel presenteras studiens val av teori. Först beskrivs institutionell teori och därefter presenteras legitimitetsteorin.

2.3.1 Institutionell teori

En av de teorier som ligger till grund för studien är institutionell teori. Denna teori utforskar hur organisationer som verkar inom samma bransch kan ändras i syfte att framstå som mer legitima. Teorin har alltså ett nära samband med legitimitetsteorin som kommer att beskrivas närmare i kapitel 2.5. Institutionell teori har utvecklats inom den akademiska världen sedan tidigt 70-tal (Deegan & Unerman, 2011). Teorin fick sitt stora genombrott när DiMaggio och Powell (1983) skrev sin artikel om homogenitet mellan företag. Specifikt för denna teori är att den föreskriver att organisationer som står inför samma sociala eller institutionella påtryckningar kommer över tid att bli homogena. Med homogenitet menas att organisationernas struktur och processer liknar varandra. Företag som inte följer normen kommer således att ändras och detta fenomen kallas för isomorfism (DiMaggio & Powell, 1983). Detta passar in på den aktuella studien då teorin kan hjälpa till att förklara hur påtryckningarna i form av IFRS 16 påverkar organisationers processer och arbetssätt. Alltså kan redovisningsprocessen och de finansiella rapporterna studeras genom denna teori. Institutionell teori kan delas upp i tre olika delar, härmande (*mimetic*) isomorfism, tvingande (*coercive*) isomorfism och normativ (*normative*) isomorfism (Deegan & Unerman, 2011; DiMaggio & Powell, 1983).

Härmande isomorfism:

DiMaggio och Powell (1983) beskriver den härmande isomorfismen som ett fenomen där företag efterliknar andra framgångsrika företag för att uppnå legitimitet. Fenomenet uppstår när ett företags mål, vision och struktur är otydlig. Bolag ser därför imitation av framgångsrika bolag som ett säkert och snabbt sätt att uppnå legitimitet. Det är oftast nya bolag som imiterar mognare bolag på marknaden då dessa har mer erfarenhet, har tydligare struktur och har legitimitet. Homogenitet skapas på marknaden då bolag efterliknar varandra (DiMaggio & Powell, 1983).

Normativ isomorfism:

Den andra isomorfismen som DiMaggio och Powell (1983) nämner är normativ isomorfism. Denna typ av isomorfism utgår från professionalism och påtryckningar i form av normer. I sammanhang med finansiell rapportering kan normativ isomorfism vara att revisorer följer aktuella redovisningsstandarder när de utför sitt jobb. Normativ isomorfism utgår från två hypoteser enligt DiMaggio och Powell (1983). Första hypotesen är att ju mer en organisation fokuserar på utbildning av personalen desto mer lik kommer den att bli organisationer inom samma bransch. Den andra hypotesen är att desto mer en organisations chefer engagerar sig i handel och professionella associationer desto mer blir företaget likt andra i samma bransch (DiMaggio & Powell, 1983).

Tvingande isomorfism:

Tvingande isomorfism uppstår när företag ändrar sina processer på grund av formella och informella påtryckningar från intressenter som organisationerna är beroende av. Dessa påtryckningar kan vara tvingande, övertygande eller frivilliga att följa. Intressenter som bolag kan vara beroende av är exempelvis en redovisningsorganisation som IASB eller staten. Dessa organisationers regelverk måste företag följa och kan därför ses som formella påtryckningar. Beroende på vilken grad av makt en intressent har över en organisation kommer organisationen att bli mer lik intressenten över tid (DiMaggio & Powell, 1983; Deegan & Unerman, 2011).

Tvingande isomorfism kommer att studeras i denna studie då den föreskriver att organisationer kommer att ändra sina processer och procedurer efter maktfulla intressenter. Intressenter är maktfulla när organisationerna är beroende av dem (Deegan & Unerman, 2011). Denna process beskrivs av Tuttle & Dillard, 2007 som:

Change is imposed by an external source such as a powerful constituent (e.g., customer, supplier, competitor), government regulation, certification body, politically powerful referent groups, or a powerful stakeholder. The primary motivator is conformance to the demands of powerful constituents and stems from a desire for legitimacy as reflected in the political influences exerted by other members of the organisational field. These influences may be formal informal and may include persuasion as well as invitations to collude. If the influencing group has sufficient power, change may be mandated (Tuttle & Dillard, 2007, s. 393).

I enlighet med ovanstående citats resonemang kan IASB, som sätter redovisningsregler för börsnoterade bolag, anses ha stor makt över dessa organisationer. Därför kommer bolag att följa detta och ändra sin struktur, process och verksamhet utifrån vad IFRS kräver. Forskningen

kan utifrån applicering av tvingande isomorfism hitta förklaringar till hur processerna och de finansiella rapporterna ändras efter regelverkets krav. Genom institutionell teori och tvingande isomorfism kan vi hitta förklaringar till ändringar i bolagens redovisningsprocess och finansiella rapporter. Denna teori är därför ytterst relevant att använda för att besvara forskningsfrågorna och uppfylla syftet med studien.

2.3.2 Legitimitetsteori

Legitimitetsteorin är en annan del av den institutionella isomorfismen som vi använt i denna studie. Denna teori förespråkar att organisationer försäkras om att verka inom samhällets normer och värderingar. Dessa normer och värderingar ändras över tiden, därför är det viktigt att organisationerna bemöter de värderingar som råder i den aktuella omgivningen de är verksamma i (DiMaggio & Powell, 1983). Teorin utgår från att det finns ett socialt kontrakt mellan företag och samhälle. Kontraktet återspeglar ett samhälles normer och förväntningar där ett företag bedriver sin verksamhet i. För att uppnå legitimitet måste därför företagen uppfylla kontraktets krav. Att följa redovisningsregler anses vara ett sätt för företag att uppnå legitimitet i samhället (DiMaggio & Powell, 1983).

Samhällets förväntningar ändras frekvent och dessa förändringar måste organisationer kunna identifiera. Det är därför viktigt att organisationer anpassar sig till de rådande förändringarna i samhällets förväntningar. Om en organisation inte anpassar sig till samhällets förväntningar, måste de ha en anledning till att de inte anpassar sig, annars uppstår det ett legitimitetsgap. Ett legitimitetsgap är alltså när det finns skillnader mellan hur samhället förväntar sig att en organisation ska agera och hur organisationen har agerat i verkligheten. Ett gap som kontinuerligt utvidgas kan utgöra ett hot mot organisationens fortlevnad, vilket kan leda till att organisationen förlorar sin legitimitet (Sethi, 1978). Studiens respondenter måste följa IFRS 16, vilket kan ses som ett sätt för företag att uppnå legitimitet då samhället förväntar sig att bolag ska följa rådande regelverk (DiMaggio & Powell, 1983; Deegan & Unerman, 2011). Genom legitimitetsteorin kan den empiriska data analyseras för att hitta förklaringar till ändringarna av företagens redovisningsprocesser och finansiella rapporter.

3. Vetenskaplig metod

I detta kapitel redogörs studiens val av vetenskapsteoretiskt synsätt. Kapitlet inleds med ett stycke där studiens val av forskningsansats diskuteras. Slutligen diskuteras val av forskningsstrategi och forskningsmetod.

3.1 Forskningsfilosofi – perspektiv

Enligt Lind (2014) kan kunskap delas upp i två vetenskapsteoretiska synsätt, nämligen positivismen och hermeneutiken. Positivismen är en samling av synsätt som strävar efter kunskap som kan baseras på företeelser man kan väga och mäta. Vidare handlar positivismen om att göra forskning som är baserad på kunskap som finns och att forskaren måste utgå från hypoteser som ska testas. Slutligen kännetecknas positivismen av objektivitet, vilket betyder att forskaren inte ska påverka studien.

Hermeneutiken som kan ses befinna sig i den andra änden av spektret, handlar om att tolka, förstå och jämföra företeelser. Forskare som positionerar sig vid det hermeneutiska synsättet utgår från att det inte finns en absolut sanning som kan mätas (Andersson, 2014; Lind, 2014). Dessa två synsätt är betydelsefulla för de metodologiska utgångspunkter som en forskare gör i sin studie. Positivismen och hermeneutiken konkretiseras i form av kvalitativa och kvantitativa forskningsansatser (Lind, 2014). Den aktuella studiens syfte är att förstå hur redovisningsprocessen och finansiella rapporter påverkas av IFRS 16. Vidare är vår studie av kvalitativ karaktär vilket betyder att vi försöker gå på djupet med de undersökta fenomenen. Med anledning av detta har vi kommit fram till att vår studie förhåller sig mer till det hermeneutiska än det positivistiska synsättet. Vår forskningsansats har således utgått från det hermeneutiska perspektivet.

3.2 Forskningsstrategi

Inom forskningen kan forskaren använda teorier på olika sätt för att uppnå sitt forskningsmål. Lind (2014) skiljer på tre olika forskningsstrategier, induktiv, deduktiv och abduktiv. Studien som görs använder sig av en abduktiv forskningsstrategi. Denna typ av strategi kan beskrivas som ett mellanting mellan induktiv och deduktiv strategi. Detta innebär att man likt deduktiv strategi har en tydlig teoretisk utgångspunkt och att man likt induktiv strategi använder sig av empiriskt material i undersökningen. Teorin och det empiriska materialet i form av intervjuer

och dokument är tänkta att komplettera varandra (Lind, 2014). Eftersom det redan har gjorts studier på forskningsämnet som vi har tagit del av, blir därför en induktiv strategi inte möjlig. En helt deduktiv strategi passar heller inte in då studien inte ämnar att pröva någon hypotes. Den abduktiva forskningsstrategin passar in på studien då den likt hermeneutiken försöker studera verkligheten, men att forskaren samtidigt har en viss förkunskap om forskningsämnet (Lind, 2014; Andersson, 2014; Eriksson & Wiedersheim, 2014). Studien kommer att förklara hur redovisningsprocessen och de finansiella rapporterna påverkas av IFRS 16. Verkligheten kan ses som intervjuerna i studien och de vetenskapliga artiklarna samt litteratur som kunskap forskaren tagit del av.

3.3 Teoretiskt perspektiv

Givet studiens syfte och forskningsfrågor som ämnar att besvara hur och varför redovisningsprocessen samt finansiella rapporter påverkas av IFRS 16, har institutionell teori och legitimitetsteori använts. Anledningen till att den institutionella teorin har valts, är för att ingen teori förklarar hur redovisningsprocessen och finansiella rapporter påverkas av lagar. Denna teori har därför valts då den ger en mer generell förklaring av hur organisationer ändras när maktfulla intressenter utövar sin makt (DiMaggio & Powell, 1983; Deegan & Unerman, 2011). Legitimitetsteori förklarar varför företag följer exempelvis redovisningsregler för att framstå som legitima (Deegan & Unerman, 2011).

3.4 Forskningsmetod

Eftersom studien handlar om att förstå och förklara forskningsfrågorna som tidigare nämnts i kapitlet har kvalitativ undersökning ansetts mest lämplig. En kvantitativ undersökning går inte in på djupet i fakta likt en kvalitativ undersökning, därför valdes inte denna metod. I enlighet med studiens explorativa tillvägagångssätt anses också en kvalitativ undersökning att passa in bättre här (Denscombe, 2016). Vidare består den kvalitativa undersökningen av intervjuer från tre utvalda personer med befattningar inom ekonomi på börsnoterade hotellbolag. Undersökningen består även av dokument som kommer att presenteras och beskrivas mer utförligt i det fjärde kapitlet. Överförbarhet kommer inte att garanteras då forskaren vid kvalitativ forskning har en tendens att vara subjektiv (Denscombe, 2016).

4. Empirisk metod

Detta kapitel är till för att ge läsaren en möjlighet att förstå hur studien har blivit utförd och vad studiens fynd har grundats på. I detta kapitel redogörs studiens datainsamlingsmetod, intervjuguide, urval, trovärdighet, pålitlighet och överförbarhet, samt etiska överväganden.

4.1 Design

Informationen som använts i denna uppsats har samlats in via en kvalitativ undersökning. Till hjälp för undersökningen har vi använt oss av forskningslitteraturen av Denscombe (2016) och Lind (2014) för att få vägledning kring datainsamling och databearbetning. Med hjälp av litteraturen har en intervjuguide utvecklats för att få insikter och riktlinjer om hur en intervju ska utföras. Vidare har vi använt litteraturen för att få djupare förståelse av vad kvalitativ forskning innebär, vad som ska tas hänsyn till vid denna typ av forskning och vilka tekniker man kan använda sig av vid urval.

4.2 Intervju som datainsamlingsmetod

Lind (2014) beskriver en intervju som ett samtal med ett syfte och att kvalitativa intervjuer kännetecknas av flexibilitet. Det finns alltså möjlighet för flexibilitet när man vill utforma sin intervju. Denscombe (2016) menar att det finns tre olika typer av intervjumetoder, strukturerade, semistrukturerade och ostrukturerade som man kan använda sig av i sin forskning. Semistrukturerade intervjuer har valts för vår studie eftersom syftet med studien är att ta reda på hur redovisningsprocessen och finansiella rapporter påverkas av IFRS 16 hos olika hotell i Europa. Tanken har varit att skapa en öppen miljö för respondenten utan att strikt behöva följa frågeformuläret till punkt och pricka. Vi har därför givit respondenterna utrymme att beskriva sina egna erfarenheter och tala mer utförligt om intervjufrågorna. Utifrån denna intervjumetod kan man således få mer nyanserade svar och djupare förståelse om forskningsämnet (Denscombe, 2016).

Intervjuerna som utförts i denna studie har gjorts över Skype och via e-post med respondenterna. Internetbaserade intervjuer innebär tillgång till svar hos respondenter som är utspridda över hela världen utan att behöva oroa sig över resekostnader och tidsåtgång (Denscombe, 2016). Utifrån dessa fördelar är således denna typ av intervju attraktiv för oss då våra respondenter befinner sig i olika länder i Europa samt att vår studie är tidsbegränsad.

Utöver ovannämnda fördelar har intervjuerna som gjorts via e-post sparat tid för transkribering eftersom svaren finns tillgängliga i skriftligt format. Intervjuareffekten, alltså att forskarens identitet påverkar respondenternas sätt att svara på eller typ av svar minskas också genom internetbaserade intervjuer (Denscombe, 2016). Intervjuerna som gjorts över Skype har skett med visuell kontakt, vilket har samma fördelar som en personlig intervju, alltså att respondenten får mer flexibilitet att formulera sina svar och tankar. Nackdelarna är att intervjuareffekten som nämndes ovan kan ha en inverkan på respondentens svar. Inspelning och transkribering av samtalen kommer även att ha sina nackdelar i form av tidsåtgång och eventuella felaktigheter i datainsamling (Denscombe, 2016). Vi anser dock att fördelarna överväger nackdelarna med semistrukturerade intervjuer och internetbaserade intervjuer samt att dessa metoder passar in bättre för forskningens syfte.

4.3 Dokument som sekundärdata

Studien har hämtat information från finansiella dokument hos intervjupersonernas arbetsgivare, dokument om IFRS 16 från praktiserande revisorer och dokument från IASB. Dokumenten från företagen är främst noter i respektive företags årsrapport som behandlar IFRS 16. För att få en djupare förståelse om IFRS 16 från revisorernas perspektiv har vi hämtat dokument från PWC, KPMG och Grant Thornton. Dessa dokument innehåller riktlinjer om IFRS 16 och hur den påverkar olika branscher samt intressenter (PWC, 2019a; PWC, 2019b; KPMG, 2019; Grant Thornton, 2019; Deloitte, 2017; PwC, 2016; EY, 2017). Som bakgrund till IFRS 16 tidigare standard IAS 17 har vi hämtat dokument från Deloitte som förklarar övergången från IAS 17 till IFRS 16 (Deloitte, 2019). Dokumenten från IASB behandlar vad IASB och IFRS är (IASB, 2019). Samtliga dokument är tillgängliga för allmänheten. Samtliga dokument har hämtats via nätet hos respektives bolags hemsida, vilket gör dokumenten trovärdiga (Denscombe, 2016). Dessa dokument har kompletterat empirin som tagits fram genom intervjuer. På nästa sida presenteras de dokument som vi har använt oss av i en tabell:

Tabell 1 – Använda dokument

Författare	Titel	Typ	Utgivare	Datum/Hämtad
Deloitte	IAS 17 Leases	Webbplats	Deloitte	2019-04-23
Deloitte	Deloitte insights: IFRS 16 - Leasing	Internt dokument	Deloitte	2019-05-22
EY	A summary of IFRS 16 and its effects	Internt dokument	EY	2019-04-15
Eva Törning	Redovisa enligt IFRS	Webbplats	Grant Thornton	2019-04-15
KPMG	IFRS 16 Leasing	Webbplats	KPMG	2019-04-15
PwC	The leases standard is changing Are you ready?	Internt dokument	PwC	2019-05-22
Anna Löw	IFRS 16 – Ny leasingstandard	Webbplats	PwC	2019-04-23
Cecilia Nordenadler, Cecilia Nicander	Kommunicera effekterna av IFRS 16 till dina intressenter	Webbplats	PwC	2019-04-23
Företag A	Annual report 2018	Internt dokument	Företag A	2019-04-05
Företag B	Annual report 2018	Internt dokument	Företag B	2019-04-05
Företag C	Annual report 2018	Internt dokument	Företag C	2019-04-05
Företag C	Capital markets day 2017	Internt dokument	Företag C	2019-03-13

4.4 Intervjuguide

Som underlag för intervjuerna har ett antal frågor utarbetats för att besvara forskningsfrågorna. Detta har gjorts i form av en intervjuguide (se bilaga 1) som är strukturerat på följande vis. Först presenterar vi vem vi är och vilket forskningsämne vår studie behandlar. Därefter ställs en uppvärmningsfråga som är till för att skapa en naturlig miljö för intervjun samt att få en kort bakgrund om respondenten och dennes befattning. Sedan introduceras frågorna 2-6 som är till för att besvara forskningsfrågorna. Fråga 2-5 rör hur och varför redovisningsprocessen har påverkats till följd av IFRS 16. Fråga 6 är till för att ge en översikt av hur de finansiella rapporterna påverkas av IFRS 16 samt vilka delar av rapporterna som påverkas mest. Slutligen ges en fråga om vilka fördelar respektive nackdelar med IFRS 16 för respondenternas bolag. Denna frågan är till för att avrunda intervjun samt att ge respondenten en möjlighet att ta upp nya tankar och idéer som respondenten vill lägga till.

Intervjuguiden är således till för att hålla oss intervjuare på rätt spår samt att säkerställa att intervjuerna hålls inom forskningsämnet. Intervjuguiden skapades med beaktande av vad som redan fanns tillgängligt i noterna i de finansiella rapporterna hos bolagen. Detta gjordes eftersom vi respekterade respondenternas tid samt att vi ville få svar på frågor som inte har besvarats. Intervjuguiden har även hämtat inspiration från vad praktiserande revisorer, vetenskapliga artiklar och litteratur har skrivit om IFRS 16. Detta har gjorts i syfte att skapa frågor som är förankrade i verkligheten och som respondenterna kan känna sig bekväma att svara på. Eftersom vi ansvarar för datainsamlingen, analysen och bearbetningen av data blir objektivitet svårt att uppnå. Detta eftersom data och analyseringen av denna kommer att påverkas av värderingar och tolkningar som forskarna gör i samband med bearbetningen. Därför bör forskaren ha ett öppet sinne för att minimera opartiskhet i forskningen (Denscombe, 2016).

4.5 Urval

Vi använder oss inte av ett representativt urval eftersom vi utfört intervjuer. Representativa urval kännetecknas av kvantitativ forskning vilket innebär undersökningar av stora populationer med hjälp av kvantitativ data (Denscombe, 2016). Vår studie lämpar sig mer för explorativt urval vilket innebär att man forskar i mindre skala och undersöker på djupare nivå (Denscombe, 2016). Vi använde oss av bekvämlighetsurval när vi bestämde oss för vilka företag vi ville ha med i vår kvalitativa undersökning. Bekvämlighetsurval beskrivs av

Denscombe (2016) som urval som är lättillgängligt och att det sparar in tid för forskaren. Vi valde denna typen av urval då vi har undersökt företag som verkar i samma bransch och som följaktligen kommer att behöva följa samma redovisningsstandard. Det viktiga för vår studie var inte vilket bolag vi valde utan personerna i bolagen. Genom intervjuer tar vi därför ta del av viktig information från de intervjuade personerna. Givet vår begränsade tid med denna studie hade vi därför inte möjlighet att vänta på alla potentiella kandidater som inte svarade i tid.

Eftersom vi siktade in oss på att hitta börsnoterade bolag inom EU som bedriver hotellverksamhet använde vi oss av sökningar på följande börser: Nasdaq Stockholm, London Stock Exchange, Frankfurt Stock Exchange och Madrid Stock Exchange. När vi bestämde urvalet av personer inom de valda företagen använde vi oss av subjektiv urvalsprocess. En subjektiv urvalsprocess innebär att man riktar in sig på en liten grupp av personer som anses vara mest relevanta och kunniga inom forskningsämnet. Därefter handplockas personerna som anses mest lämpliga av forskaren (Denscombe, 2016). Vårt fokus blev därmed att kontakta personer inom de valda företagen som hade nyckelroller inom redovisning och ekonomiavdelningar. Detta urval ansågs mest relevant för vår studie eftersom personernas befattningar kräver kunskap av IFRS.

4.5.1 Respondenter

Samtliga av de valda bolagen är noterade på europeiska börser och samtliga personer som har intervjuats har befattningar inom redovisnings/ekonomiavdelningar. Nedan finns intervjuerna listade i en tabell.

Tabell 2 – Intervjurespondenter

Intervjuperson /Företag	Arbetsroll	Företagsbransch	Intervjumetod	Intervjulängd
A	Chef för IFRS principer & <i>treasury accounting</i>	Hotell och Flyg, Tyskland	Videosamtal via Skype, 2019-03-26	30 Minuter
B	Senior koncernrevisor	Hotell, Sverige	E-post	2019-03-08 - 2019-04-02
C	Koncernredovisningschef	Hotell, Irland	E-post	2019-03-08 - 2019-04-10

4.6 Trovärdighet, pålitlighet och överförbarhet

En viktig del av forskningen är att skapa trovärdighet för data som använts. Kvalitativ forskning har dock svårigheter med att bevisa trovärdighet då den inte kan replikeras likt kvantitativ forskning utan att ha ändrats. Dock finns det olika möjligheter som kan vara till hjälp när man ska övertyga läsare om att forskningen är trovärdig. Dessa alternativ fungerar som försäkringar för att data har producerats och behandlats enligt praxis (Denscombe, 2016). Det är således ingen garanti på att data är trovärdig. Ett av alternativen som vi har använt oss av är respondentvalidering. Det betyder att vi kan återkomma till respondenterna för att säkerställa datas och fyndens validitet (Denscombe, 2016). Vi har därför kommit överens med respondenterna om att komma tillbaka med funderingar för att säkerställa träffsäkerheten i forskningen. Den aktuella studien har inkluderat tre intervjuer. Trovärdigheten kan på så vis

påverkas då det rör sig om ett begränsat antal intervjuer. Anledningen till detta är att potentiella intervjukandidater inte svarade eller ville medverka i studien. Dock har vi forskare även hämtat information från dokument som kompletterar och stärker informationen som hämtats från intervjuerna. Trovärdigheten vägs således upp av dokumentinsamling som berör praxis, respondenterna och IFRS 16 i synnerhet. Forskarens egen inverkan på forskningsmetoden skapar en form av subjektivitet då forskaren är delaktig i datainsamlingen. Pålitligheten, att forskningen ger en sannolik återspeglning av ansedda tekniker och rimliga slutsatser som andra forskare kan bedöma. Detta är till för att påvisa att forskningen kan göras av andra och få fram samma resultat (Denscombe, 2016). Därför har vi genom arbetet tydligt förklarat hur vi tänkt när vi utformat våra metoder och analys. Detta görs för att läsaren tydligt ska kunna följa, förstå och granska forskningsprocessen. Eftersom denna studie är av kvalitativ karaktär och undersöker ett explorativt urval kommer följaktligen studien att fokuseras på en liten andel i populationen. Överförbarheten, alltså sannolikheten att studiens fynd kan komma att hittas på liknande fall, hotas då populationen är liten än om den hade varit stor som vid kvantitativ forskning. Inom kvalitativ forskning blir det således viktigare att angripa överförbarheten från ett annat håll. Istället för att fokusera på sannolikheten att man hittar samma fynd i ett liknande fall bör kvalitativ forskning sikta på i vilken utsträckning fynden skulle kunna överföras i ett liknande fall (Denscombe, 2016). Vi har i enlighet med vad som nämnts ovan i största möjliga mån samlat in information som gör det möjligt för andra fall att anknyta sig till resultatens relevans och tillämplighet.

4.7 Etiska överväganden

Innan intervjuerna bokades in och genomfördes fick respondenterna möjlighet att ta del av ett utskick där vi listade de fyra etiska forskningsprinciperna som vi använts oss av i studien. Dessa principers syfte är att se till att forskaren i strävan efter kunskap inte är vårdslös vid användning av metoder som finns till dennes förfogande (Denscombe, 2016). Första principen är att skydda deltagarnas intressen och det har vi säkerställt genom anonymitet för respondenterna. Ingen information som kan kopplas till respondenternas arbetsgivare eller identitet utöver befattning kommer att finnas i studien. Detta görs för att eventuell känslig information som forskaren tagit del av kan vara till skada för respondenten om inte dennes intressen skyddas (Denscombe, 2016).

Den andra principen är att deltagandet ska vara frivilligt och baserade på informerat samtycke. I enlighet med denna princip har vi skickat ut e-post till intervjupersonerna där vi förklarat vem vi är, vad vår forskning handlar om, samt en förfrågan om personerna vill delta i studien. Varje person har således fått möjlighet att samtycka skriftligt om de vill delta i studien eller inte. Tredje principen som används är att forskare ska arbeta på ett öppet och ärligt sätt med hänsyn till undersökningen. Vi har varit öppna och ärliga i vår forskning. Det betyder att vi har förklarat på ett tydligt sätt vad vi gjort i studien. I enlighet med god forskningspraxis har vi därför skapat en kort summering av arbetet i syfte att skapa transparens för läsare som kan tänkas vara intresserade av undersökningen. Sista och fjärde principen som vi har följt är att forskningen följer den nationella lagstiftningen (Denscombe, 2016).

5. Empirisk analys

Här presenteras en analys av den empiri som har samlats in från intervjuerna. Kapitlet är uppdelat i två avsnitt. I det första avsnittet presenteras den empiriska data från resultaten av intervjuperson A, B och C (se bilaga 1 för intervjuguide), samt dokumenten som presenterades i kapitel 4.3. I det andra avsnittet analyseras empirin genom den tvingande isomorfism och legitimitetsteorin.

5.1 Empirisk data

Här presenteras den empiriska data som har samlats in från intervjuer och dokument.

5.1.1 Utmaningar med redovisningssystem: tidskrävande, kostsamt och teknisk utmaning

IFRS 16 är ett helt nytt sätt att redovisa leasing på. För att hantera denna förändringen krävs det att IFRS-användarna har redovisningssystem som kan hantera de nya reglerna. Intervjuperson A förklarar förändringsprocessen enligt följande:

The transition from IAS 17 to IFRS 16 has led to an extensive process in which the adaptation of accounting systems has been time consuming and has led to increased costs (Intervjuperson A, 2019).

Företag A är en stor koncern med många olika enheter och affärsområden inom företaget, vilket resulterar i att enheterna använder sig av olika redovisningssystem.

Företag B använder sig av ett molnbaserat redovisningssystem, som i praktiken innebär att systemet uppdateras frekvent och allting görs online. I förberedelseprocessen inför IFRS 16-implementationen utvecklade en extern part detta system för att hjälpa företagen med bland annat IFRS 16-beräkningar. Intervjuperson C menar att företagets nuvarande ERP-system för redovisningen av hotell och kontorsräkenskaper är tillräckligt utvecklat för att kunna hantera IFRS 16-implementationen. Företag C använder därför ingen specifik leasingmjukvara och har inga planer på att göra det i framtiden heller. Anledningen till detta är att Företag C inte har särskilt många högt värderade leasingkontrakt, närmare bestämt färre än 20 stycken. Likt Företag B har Företag C i samråd med *The Big Four* utvecklat en excelbaserad modell för att räkna ut IFRS 16:s påverkan på redovisningen. I praktiken innebär det att leasingkulder räknas

ut i Excel och redovisningsjournaler tas från kalkylarken som sedan matas in i företagets ERP-system varje månad.

Förberedelserna med redovisningssystemen inför IFRS 16 har varit varierande mellan de intervjuade företagen. Intervjuperson A och B menar att det har varit tidskrävande och kostsamt att förbereda sig inför IFRS 16. Företag A förberedde sina anställda genom att sätta upp en hemsida med material om IFRS 16. Företaget har även haft möten och genomgångar i förberedelsesyfte inför IFRS 16-implementeringen. Företag B började förberedelseprocessen cirka ett år innan IFRS 16-implementeringen, vilket resulterade även här i en tidskrävande och kostsam process där personer från koncernekonomiavdelningarna och den centrala avtalsavdelningen var involverad. Företag C var väl förberedda inför implementeringen och hade redan förberett sitt centrala ERP-system för IFRS 16-rapportering när den nya standarden började gälla. Till skillnad från Företag A och B, menar Intervjuperson C att själva förberedelseprocessen var bra inför IFRS 16-implementeringen och att kostnaderna var obetydliga. Företag C har som tidigare nämnts endast 20 högt värderade leasingkontrakt, vilket innebär att redovisningssystemen inte behöver vara särskilt komplexa för Företags C ändamål. Utmaningarna med redovisningssystemen i samband med IFRS 16 har varit av varierande storlek mellan företagen som intervjuats.

One of the key challenges we have is to find a solution to get all ERP-systems to the point where they can comply with IFRS 16 to the extent needed (Intervjuperson A, 2019).

Intervjuperson A menar alltså att utmaningen är att få redovisningssystemen i de olika enheterna inom företaget att anpassa sig till varandra och IFRS 16 i tillräcklig utsträckning. För att göra detta i praktiken, krävs det att kontoplanerna i företaget går att koppla till de olika systemen och att redovisningssystemen utvecklas. Systemen måste kunna samarbeta med varandra för att skapa en fungerande leasingredovisningslösning. Intervjuperson B menar att den huvudsakliga utmaningen var att hitta ett redovisningssystem som kan utföra IFRS 16-beräkningar. Utöver detta, var utmaningen att få alla IFRS-involverade personer att hitta tid för implementeringsprocessen. I Företag C fanns det inga vidare utmaningar med redovisningssystemen utan det enda som krävdes var att skapa en excelbaserad modell för att kunna hantera IFRS 16-implementeringen. Intervjuperson C menar att denna modell tillsammans med ERP-systemet räcker eftersom företagets leasingportfölj är förhållandevis liten.

5.1.2 Granskning av leasingstrategier och leasingkontrakt

Förberedelseprocessen gällande granskning av nuvarande leasingstrategier och leasingavtal inför IFRS 16-implementationen är olika mellan de intervjuade företagen. Både Företag A och B lägger inga större resurser på detta, vilket Intervjuperson A förklarar enligt följande:

But obviously for a group as large as ours that is operating in quite a capital-intensive industry it is not really an option to look for ways to simplify things when it comes to creating a desirable accounting impact (Intervjuperson A, 2019).

Intervjuperson B menar att granskningen av leasingstrategier och leasingkontrakt inte är något som prioriteras i nuläget. Anledningen till detta är att IFRS 16 implementerades den 1 januari 2019 och det finns inga uppgifter på hur leasingstrategierna och kontrakten kommer att påverkas. Företagen är fortfarande i startskedet av övergångsprocessen och kan inte ta hänsyn till hur strategierna och kontrakten ska utformas. Intervjuperson B menar dock att det finns en möjlighet att företaget i framtiden kommer att värdera sina hyresavtal utifrån hur IFRS 16 påverkar balansräkningen.

Intervjuperson C menar istället att företaget skapar nya leasingstrategier på grund av IFRS 16. Företag C har en stark balansräkning och ledningen håller aktivt på att implementera en strategi för tillväxt genom mer leasing av hotell i Storbritannien. Företag C har som avsikt att fortsätta med sina nuvarande leasingstrategier och lägga till nya i samband med hur IFRS 16 kommer att påverka balansräkningen. Leasing mellan koncernens dotterbolag är även något som har granskats i förberedelsesyfte inför IFRS 16-implementationen. Intervjuperson A motsäger Intervjuperson C och menar att granskningen av leasingstrategier och leasingkontrakt inte är aktuellt eftersom företagen inte ändrar sina strategier på grund av att redovisningen av leasing har ändrats. Intervjuperson C menar att företaget fokuserar på hyran och lönsamheten vid leasing av hotell. Räntan och lönsamhetsbelastningen som hyran medför i början på ett leasingkontrakt som sträcker sig över 30 år, är av mindre betydelse om hotellet anses vara lönsamt.

Intervjuperson A menar att en viktig aspekt i leasingstrategin är när företagen ska köpa eller leasa ett hotell. Det är inte alltid fastighetsägaren vill sälja, vilket leder till att företagen leasar hotellen istället. Denna situation uppkommer ofta i hotellbranschen och hotellföretagen går i de flesta fall med på att leasa hotellet. Hotellföretagen går med på detta eftersom om de är

villiga att köpa ett hotell, innebär det också att det är ett bra hotell som ligger på en attraktiv turistort. I vissa fall, när förhållandena inte är lika självklara vid köp av ett hotell, väljer företagen att istället leasa hotellen.

IFRS 16 medför ytterligare komplexitet och svårigheter med leasing inom koncernen, vilket beskrivs av Intervjuperson C enligt följande:

Intragroup leases, where one group subsidiary leases a property to another, have been reviewed due to the additional complexity of accounting for these transactions under IFRS 16 (Intervjuperson C, 2019).

I Företag C diskuteras detta aktivt för att hitta en optimal leasingstrategi för denna typ av leasing. Intervjuperson A menar att det viktigaste är att företagen är flexibla med att kunna använda sig av både operationell leasing och finansiell leasing. Alltså är granskningen av leasingstrategier och leasingkontrakt mindre viktigt när det kommer till att förbereda sig inför IFRS 16-implementeringen.

5.1.3 Insamling av operationella leasingkontrakt

Förberedelseprocessen inför insamlingen av data från bolagets operationella leasingkontrakt har sett tämligen lika ut hos de intervjuade företagen. Varje leasingkontrakt styrs lokalt hos respektive kontor eller segment inom företagen. Företag A använder sig av ett segregerat leasingkontraktssystem och varje leasingkontrakt styrs därför lokalt hos respektive kontor där de själva står för insamlingen av data. Koncernen kräver dock att viss information angående antal och storlek på leasingkontrakten rapporteras vidare i koncernen. Företag B registrerar leasingkontrakt i företagets molnbaserade redovisningssystem. I detta redovisningssystem har varje land och segment inom företaget ansvar för respektive insamling av samtliga hyreskontrakt, både för fastigheter och andra typer av tillgångar.

Som tidigare nämnts har Företag C en mindre portfölj av leasingkontrakt som koncernens finansiella team ansvarar över. Intervjuperson C förklarar datainsamlingen i företaget enligt följande:

[...] have a small number of contracts and copies of all property contracts are maintained by the centralised financial reporting team while relevant lease information for all our leases has already been collated into a excel driven lease database over the last year (Intervjuperson C, 2019).

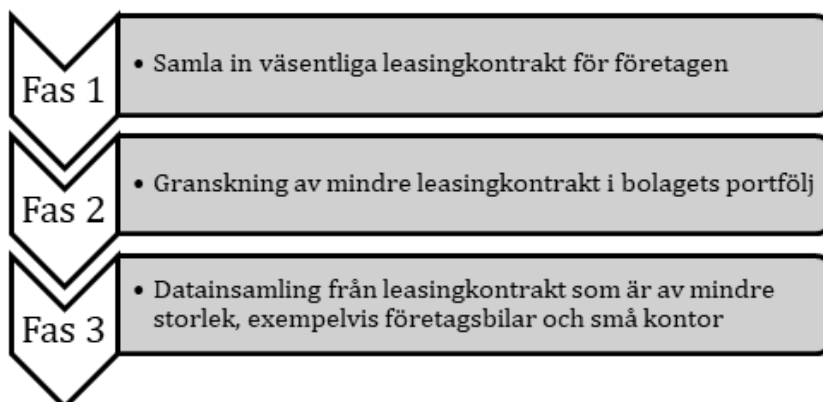
I Företag C sammanställs relevant information kring företagets leasingkontrakt i ett excelbaserat datasystem för leasing under det senaste året. Varje hotell som företaget äger, har sitt eget kontor som har hand om de lokala finanserna. Leasingkontrakten måste dock hanteras av huvudkontoret, vilket innebär att varje hotell måste skicka in leasingdata till huvudkontoret.

Företag A har brutet räkenskapsår och kommer börja följa standarden i juni 2019. Förberedelseprocessen har redan pågått i ett och ett halvt år och företaget har givit instruktioner och utbildat personalen inför IFRS 16. Riktlinjer och hjälp angående IFRS 16 har lagts upp på företagets intranät där alla anställda kan ta del av dem. Eftersom bolaget är en stor koncern har de därför kontor i hela världen. Insamlingen av data från alla kontor har till följd av det tagit tid att koordinera.

The practical implications in gathering, validating and standardising lease data across the group can be time-consuming – for example, consider foreign locations and their lease data which require language translations (PwC, 2016).

Bolaget skapade ett system för att samla in leasingkontrakt baserat på information som redan fanns tillgänglig. Anställda delades in i två grupper där merparten fick stå för insamlingen av sina egna kontors leasingkontrakt och den andra gruppen var ett mer centralt team som agerade som support i frågor kring insamlingen av data. Datainsamlingsprocessen var utformad som en trestegsprocess som i praktiken ser ut såhär:

Figur 1 – Trestegsprocess

Första fasan bestod i att samla in väsentliga leasingkontrakt för företaget, dessa kontrakt rörde väsentlig hotelleasing, flygplansleasing och kontorsbyggnadsleasing. I den andra fasan av datainsamlingsprojektet kollade Företag A på de mindre men ändå ansenliga leasingkontrakt i

bolagets portfölj. I den sista och tredje fasen samlades data in från leasingkontrakt som var av mindre storlek som exempelvis företagsbilar och små kontor. Intervjuperson A beskriver den huvudsakliga utmaningen med datainsamlingen enligt följande:

[...] the key challenge this year is to keep the data accurate and complete as we go along. Because as time passes obviously people will do modifications, cost reassessments and things like that. To keep the quality of the data high is really a key challenge for the project this year (Intervjuperson A, 2019).

I Företag B började datainsamlingsprocessen redan under sommaren 2018, detta eftersom bolaget har en stor andel leasingkontrakt som tog tid att samla in data från. Innan företaget började insamlingen, utformades kriterier som gällde för vilka kontrakt som skulle inkluderas enligt IFRS 16 på koncernnivå. Kontrakt som berördes av detta sträckte sig över 12 månader och värdet av tillgångar som leasas måste överstiga 5000 USD i anskaffningsvärde. Deadlinen för denna fas av insamlingen var strax efter augusti 2018. Därefter har Företag B arbetat med kvalitetsgranskning av input i redovisningssystemet och rättat eventuella felaktigheter. Företag C hade en betydligt lättare förberedelseprocess inför IFRS 16. Företaget använder sig av en förenklad övergångsmetod till IFRS 16, vilket innebär att företaget inte kommer behöva samla in data från tidigare räkenskapsår.

5.1.4 IFRS 16 finansiella påverkan: kostnader och nyckeltal

Intervjuperson A menar att företagen inte ska påverkas i teorin av ökade kostnader i samband med IFRS 16, när det gäller kapitalkostnader i form av återfinansieringskostnader eller räntekostnader. Inför förberedelserna av IFRS 16 blev Företag A förvarnade av kreditvärderingsinstitutet att turistsektorn, flygbolagen och hotellbranschen skulle bli granskade. Detta för att kunna utvärdera hur stor uppgradering av kreditbetyg företaget skulle få i samband med implementeringen av IFRS 16. Anledningen till uppgraderingen var på grund av ökningen i transparensen och synligheten för leasingen i balansräkningen. Intervjuperson B beskriver IFRS 16 finansiella påverkan som:

IFRS 16 påverkar våra finansiella rapporter extremt mycket. Vår balansomslutning har ökat med cirka 26 miljarder SEK [...]. Flera resultatmått i resultaträkningen påverkas också markant med en beräknad resultat effekt för 2019 med cirka 200 MSEK negativt efter skatt (Intervjuperson B, 2019).

Det är stora kontraster mellan företagen då Intervjuperson C menar att kostnaderna inte kommer se någon märkvärdig förändring till följd av IFRS 16. Hyran syns inte längre i de

operativa kostnader vilket i sin tur leder till att EBITDA kommer att öka, vilket går att jämföra med Deloitte (2017):

EBITDA - Increase because operating lease expense is no longer included, and depreciation and amortization are excluded from this profit measure (Deloitte, 2017).

Intervjuperson A menar att den huvudsakliga kostnadseffekten av med IFRS 16 inte är ökade kapitalkostnader, utan istället påverkas de pågående processkostnaderna i de operationella kostnaderna. Grunden till detta är den ökade komplexiteten i arbetet, än vad som tidigare krävdes när företagen redovisade operationell leasing enligt IAS 17. Intervjuperson B instämmer med detta och menar att omställningen från IAS 17 till IFRS 16 har varit en tidskrävande och komplicerad omställningsprocess. De ökade kostnaderna har uppstått till följd av processkostnader i de operationella kostnaderna. Som tidigare nämnts kommer kostnaderna i Företag C inte påverkas markant. Företag C har åtagit sig konsultkostnader på mindre än 130 000 USD, vilket är en relativt låg kostnad om man jämför med Företag B, som kommer rapportera en förlust på 20 miljoner USD till följd av IFRS 16. Företag C har lyckats hålla sina kostnader nere tack vare att den största delen av IFRS-implementeringen har gjorts inom företaget. Intervjuperson C menar att vinst per aktie kommer att påverkas till följd av *front loading*, vilket innebär att leasingen är dyrare i början av perioden och blir billigare i slutet av perioden.

Intervjuperson A menar att det finns ytterligare ökade kostnader som IFRS 16-implementeringen för med sig, exempelvis nyckeltal som är kopplade till variabeln leasing, kostnader för ytterligare datainsamling och kostnader för den nya redovisningsmjukvaran som är nödvändigt för att hantera IFRS 16-redovisning. Intervjuperson B menar att IFRS 16 kommer resultera i att det blir svårare att begripa och läsa företagets finansiella rapporter framöver.

Det kommer att uppstå ett behov av att förklara effekterna på nyckeltal och hur dessa förhåller sig till jämförelseperioder, särskilt när den modifierade övergångsmetoden tillämpas eftersom den innebär att jämförelseåret inte räknas om (PwC, 2019b).

Därför behöver Företag B lägga ännu mer kraft på att förklara effekterna av IFRS 16 så att marknaden fortfarande kan få ut rimliga resultatmått från företaget. Intervjuperson A, B och C menar att det framöver kommer bli viktigare att förmedla effekterna av IFRS 16 till företagets

intressenter. Bland annat kommer noterna i de finansiella rapporterna att inkludera utförligare förklaringar till effekterna av IFRS 16.

5.1.5 IFRS 16 påverkan på budgeterings- och prognosprocessen

Företag A använder sig frekvent av budgetering och prognoser, men även tre- och femårsplaner när de planerar för verksamhetens framtid. I denna planering inkluderas IFRS 16, vilket innebär att redovisningseffekterna från *right of use asset* och leasingskulder kommer att tas med i beräkningarna. Företag A kommer att använda sig av en simpel metod för att budgetera och planera det aktuella räkenskapsåret. Företag A använder sig av en kombination av *bottom up planning* och *top down planning*. Detta innebär att både anställda och ledning är en del av planeringen vilket underlättar för Företag A eftersom de anställda har kunskap om IFRS 16 och ledningen behöver därför inte göra allt själv. Detta förklaras av Intervjuperson A enligt följande:

We will do the usual bottom up planning and when it comes down to adjusting the bottom up planning in the top down planning phase we will also make adjustments based on the information provided on the leases. So effectively the IFRS 16 planning comes as a topside adjustment this year from an entity perspective. But that way I think we get it off quite efficiently and next year remains to be seen (Intervjuperson A, 2019).

I budgeteringen och prognoserna kommer Företag A att göra justeringar på grund av IFRS 16. Företag A jobbar även med att skapa ett system där budgeteringen och prognostiseringen kan göras genom samma system som redovisningen.

Både Intervjuperson B och C menar att budgeterings- och prognosprocesserna inte direkt kommer att påverkas till följd av IFRS 16-implementeringen. Intervjuperson C berättar följande:

We do not foresee any greater complexity with forecasting and budgeting IFRS 16 than under IAS 17 and it may even be less complex (Intervjuperson C, 2019).

Företag C kommer att mäta om sina leasingskulder var femte år när fastighetsleasingen ska revideras. Detta kommer att resultera i en ändring av prognoserna, vilket företaget är vana vid då samma princip gäller under IAS 17. Intervjuperson B menar istället att anledningen till att budgeterings- och prognosprocesserna inte påverkas är för att Företag B endast applicerar IFRS 16 som en koncernjustering i företaget, alltså appliceras den inte lokalt i företaget. Först år

2020 när företaget har mer kunskap om innebörden av IFRS 16 påverkan, kommer en central IFRS 16-justering att läggas.

5.1.6 Fördelar och nackdelar med IFRS 16

De intervjuade företagen anser att det finns stora för- och nackdelar med IFRS 16, därför har detta avsnitt delats upp i två delar. I den första delen presenteras fördelarna med IFRS 16 och i den andra delen presenteras nackdelarna.

Intervjuperson A anser att en av fördelarna med IFRS 16 är att den lyckas med att skapa mer jämförbarhet och transparens hos bolagen.

[...] one of the good things about IFRS is that it kind of reaches the desired effects of making different businesses more comparable by forcing everybody to capitalize the leases (Intervjuperson A, 2019).

Samtidigt menar Intervjuperson A att vissa bolag kommer att minska sin leasing till följd av IFRS 16, vilket underminerar jämförbarheten mellan bolagen. Likt Intervjuperson A menar Intervjuperson B att den nya standarden likställer finansiell- och operationell leasing, vilket skapar ökad transparens då leasingkontrakt syns i balansräkningen. Intervjuperson C anser att det finns stora för- och nackdelar med IFRS 16 för deras företag. En av fördelarna är att leasingtagarens balansräkning kommer att vara mer synlig för investerare som lättare kan bedöma företagets ställning. En annan fördel är lättnadsreglerna med IFRS 16 som innebär att korta leasingkontrakt och leasingkontrakt av mindre värde i balansräkningen kan exkluderas. Denna fördel kommer att underlätta påfrestningen hos administrationen.

Företag A har varit kritiskt inställt till IFRS 16-implementeringen sedan standarden blev aktuell. Företaget har lämnat sina åsikter till IASB och anser att IAS 17 inte hade behövt ersättas av IFRS 16. Men eftersom företaget måste följa IFRS, finns det inga andra alternativ eftersom företaget då istället riskerar att straffas i form av böter. Intervjuperson A, B och C menar att en av de främsta nackdelarna med IFRS 16 är omväxlingen från den gamla standarden IAS 17. Utbildning av personal och att ändra anställdas tänkande har varit ett tufft moment för företagen. När det kommer till kostnadsfördelar anser Intervjuperson A att det inte skett någon märkbar förbättring. Företag C som är ett relativt nytt bolag består majoriteten av leasingkontrakten i sin startperiod. Detta innebär att företaget kommer att uppleva stor *front loading* som kommer att slå hårt på resultaträkningen jämfört med andra äldre bolag. En annan

nackdel vid fastighetsleasing är att den inkrementella låneräntan kommer att ha en stor påverkan på leasingkulder. Både Intervjuperson A och C anser att IFRS 16 innehåller för dåliga och otydliga riktlinjer kring den inkrementella låneräntan.

Intervjuperson B menar att nackdelen är att alla 280 hotell i företaget kommer upp på balansräkningen, vilket innebär en väldigt stor ökning i balansomslutningen. Intervjuperson B är skeptisk till om IFRS 16 kommer ge en mer rättvisande bild över hur koncernen mår finansiellt, än vad den tidigare har gjort. Detta eftersom det nu kommer finnas stora justeringsposter på hyreskostnaderna som måste vändas i förhållande till IFRS 16 och bokföras som avskrivningar och räntekostnader. Intervjuperson B förklarar hyreskostnaderna enligt följande:

Hyreskostnaderna är de facto det som företaget betalar till sina hyresvärdar och fastighetsägare, vilket innebär att företags kassaflöde ger en mer rättvisande bild än vad resultaträkningen gör (Intervjuperson B, 2019).

Intervjuperson B menar att effekten av finansiell leasing exkluderas i många av företags interna och externa nyckeltal. Anledningen till detta är att det ger en missvisande bild i de finansiella rapporterna. Om detta inte hade exkluderats, ökar företags EBITDA från 10 procent till 30 procent, bara på grund av en ändrad redovisningsprincip.

5.2 Analys

I nedanstående avsnitt kommer empirisk data från studien att analyseras med kopplingar till den tvingande isomorfismen och artiklarna från litteraturgenomgången i det andra kapitlet.

5.2.1 Tvingande isomorfism i företags redovisningsprocess och finansiella rapporter

Som tidigare nämnts i kapitel 2.4 uppstår den tvingande isomorfismen när företag ändrar sina processer på grund av formella och informella påtryckningar från intressenter som organisationen är beroende av (DiMaggio & Powell, 1983). Detta går att hänföra till Företag A, B och C som har behövt ändra sina redovisningssystem för att kunna följa IFRS 16. Bland annat har Företag A och B haft en lång och kostsam förberedelseprocess för att hitta en lösning till redovisningssystemet. Utmaningen har varit att få redovisningssystemen i de olika enheterna att samspela med varandra. Företag A och B har alltså ändrat sina redovisningsprocesser på grund av nya direktiv från IASB. Tsamenyi *m.fl.* (2006) studie hittar

liknande resultat som stödjer den aktuella studiens empiriska data. Deras fynd visade på att regulativa myndigheter använde sig av formella påtryckningar på företag att ändra sina redovisningssystem och finansiella information. Förberedelseprocessen inför de nya systemen var tidskrävande och kostsam för företagen (Tsamenyi *m.fl.* 2006).

Den tvingande isomorfismen går även att koppla till de finansiella påverkningarna på nyckeltalen och kostnaderna som har uppstått i samband med IFRS 16-implementeringen. Förberedelseprocessen inför IFRS 16 har resulterat i ökade kostnader för Företag A och B, medan Intervjuperson C i Företag C menar att IFRS 16 inte kommer ha en betydande påverkan på företagets kostnader. IFRS 16 har även påverkat företagets finansiella nyckeltal som exempelvis EBITDA, vinst per aktie och andra nyckeltal som är kopplade till variabeln leasing. Detta går att koppla till Sacarin (2017) och Morales-Díaz & Zamora-Ramírez (2018) resultat som till följd av IFRS 16 visar att EBITDA kommer att öka, samt att ett flertal nyckeltal påverkas eftersom operationell leasing kapitaliseras. Hotellbranschen är en av de branscherna som påverkats mest av detta (Morales-Díaz & Zamora-Ramírez, 2018). Fenomenet att bolag ändrar sina processer utifrån maktfulla intressenters krav, som exempelvis myndigheter, tyder på tvingande isomorfism (DiMaggio & Powell, 1983)

Som IFRS 16 föreskriver, måste företag ta upp sin operationella leasing i balansräkningen. Detta har resulterat i att Företag A, B och C har haft omfattande processer för att samla in leasingkontrakt inom koncernerna. Företag A har utvecklat ett system för att hantera datainsamlingen av leasing. Företag B har samlat in leasingkontrakt och lagt in det i sitt molnbaserade redovisningssystem. Företag C har till skillnad från de två andra företagen, haft en förenklad övergångsmetod och behöver således inte samla in data från tidigare räkenskapsår. Enligt DiMaggio & Powell (1983) kommer företag att ändra sina arbetsrutiner för att vara i linje med maktfulla intressenters krav. Samtliga respondenter i denna studie har ändrat sina arbetssätt vad det gäller insamling av leasing. Där all operationell leasing numera måste koordineras med lokala kontor och huvudkontor.

Som tidigare nämnts av Intervjuperson A och B är den huvudsakliga fördelen med IFRS 16 att den skapar mer jämförbarhet och transparens mellan bolagen. Anledningen till detta är för att IFRS 16 tvingar företagen att kapitalisera sin leasing i balansräkningen. Nobes & Stadler (2015) och Horton *m.fl.* (2013) menar också att IFRS bidrar till att informationskvalitén, jämförbarheten och transparensen i redovisningen förbättras. Ökad jämförbarhet tyder på att

företagen blir mer homogena vilket är något som den institutionella teorin föreskriver (DiMaggio & Powell, 1983). Intervjuperson C påpekar att IFRS 16 lättnadsregler för korta leasingkontrakt kommer att minska arbetsbördan för företagets administration. Detta kan ses som en ändring av arbetsrutiner som kan hänföras till IASBs påtryckningar (DiMaggio & Powell, 1983).

Kapitaliseringen av leasingen innebär dock inte enbart att företagen påverkas positivt. I Företag B finns det cirka 280 hotell som på grund av IFRS 16 måste tas upp i balansräkningen, vilket leder till en markant ökning i företagets balansomslutning. Intervjuperson B menar att detta kommer leda till en missvisande bild över hur koncernen mår finansiellt. Hjelström & Schuster (2011) hittar liknande fynd som påvisar att ett flertal företag i studien är kritiska till om IFRS reflekterar den faktiska finansiella situationen i företagen. För att rätta till denna missvisande bild kommer Företag A, B och C behöva exkludera effekten av finansiell leasing i många av företagets interna och externa nyckeltal. Tillgångar och skulder kommer att öka, kostnader kopplade till leasingavtalen kommer att variera beroende på avtalslängden (Sacarin, 2017). IFRS 16 bidrar således till att företagen upplever att den nya standarden ger en missvisande bild av bolagens finansiella ställning. Detta är alltså på grund av påtryckningar från IASB, vilket går att härleda till den tvingande isomorfismen (DiMaggio & Powell, 1983).

Alla de intervjuade företagen menar att det är för tidigt att säga hur leasingstrategierna påverkas av IFRS 16. Företag A är inte lika benägna som Företag B och C att ändra sin leasingstrategi i framtiden eftersom deras leasingstrategi går ut på att i första hand köpa hotellen, istället för att leasa. Koh & Jang (2008) menar att företag med interna medel, skulder, finansiella nödlägen och bolagsstorlek har betydande inverkan på användningen av operationell leasing. Företag A är mindre benägna att använda sig av operationell leasing eftersom de i första hand vill köpa hotellen. Företag B och C ser däremot fler möjligheter att ändra sina leasingstrategier i framtiden när de får mer information om hur IFRS 16 kommer att påverka kontrakten och balansräkning. I dagsläget påverkas därmed inte företagens leasingstrategier till följd av IFRS 16, vilket motsäger den tvingande isomorfismen. På lång sikt finns det stöd för denna teori, då företagen ser möjligheter att ändra sina strategier när de får mer information om hur leasingstrategier kommer att påverkas på grund av IFRS 16 (DiMaggio & Powell, 1983).

IFRS 16 påverkan på budgeterings- och prognosprocessen är mindre omfattande. Företag A kommer enbart att göra små justeringar på grund av IFRS 16. Företag B och C kommer inte att

ändra sina budgeteringsprocesser som det ser ut i dagsläget. Istället är detta något som kommer att tas upp först i nästa räkenskapsår. Däremot menar Intervjuperson C att IFRS 16 bidrar till att komplexiteten i processerna minskar. På så vis påverkas företagens budgeterings- och prognosprocesser i mindre omfattning i dagsläget. Företagen kommer ta detta i beaktande nästa räkenskapsår, vilket innebär att IFRS 16 påverkan på budgeterings- och prognosprocesserna blir mer omfattande i framtiden. Det finns således större stöd för den tvingande isomorfismen i framtiden (DiMaggio & Powell, 1983).

6. Slutsats

Kapitlet inleds med studiens slutsatser och därefter kommer studiens teoretiska och sociala bidrag presenteras. Kapitlet avslutas med ett stycke om egna begränsningar och reflektioner samt förslag på framtida forskning.

6.1 Slutsatser

Syftet med uppsatsen är att undersöka och förstå huruvida redovisningsprocessen och de finansiella rapporterna påverkas av den nya redovisningsstandarden, IFRS 16 Leasingavtal, i hotellbranschen. I kapitel 2.1 redovisas tidigare forskning som har gjorts på liknande ämnesområde. Där konstateras det att implementeringen av IFRS 16 huvudsakligen påverkar företagens nyckeltal och finansiella rapporter som exempelvis skuldsättningsgrad, kassalikviditet, avkastning på totalt kapital, EBITDA och EBIT (Morales-Díaz & Zamora-Ramírez, 2018; Sacarin, 2017). Detta är framförallt i branscher där operationell leasing används, vilket bland annat är hotellbranschen (Koh & Jang, 2008). Tidigare forskning visar även att kostnaderna som uppstår i samband med en IFRS-implementeringen är till en början större än nyttan som standarden bidrar med (Fox *m.fl.* 2013). Ett annat forskningsfynd som har uppmärksammats i tidigare forskning är att IFRS förbättrar informationskvalitén och jämförbarheten i redovisningen, vilket bidrar till ökad transparens i redovisningen (Nobes & Stadler, 2015; Horton, *m.fl.* 2013). Vår studies resultat visar att IFRS 16 bidrar till att redovisningssystem, insamling av operationella leasingkontrakt, kostnader, nyckeltal, budgeteringsprocess och transparensen påverkas.

Redovisningssystemen påverkas eftersom systemen nu måste hantera IFRS 16-beräkningar. Detta görs genom att köpa eller utveckla nya redovisningssystem, alternativt genom att köpa tilläggstjänster till de redan befintliga systemen. På grund av IFRS 16 måste företagen nu samla in det föregående räkenskapsårets operationella leasingkontrakt för att ta upp i balansräkningen. Det finns dock en förenklad övergångsprocess, som anpassas av mindre företag, vilket innebär att företaget enbart behöver ta med det nuvarande räkenskapsårets kontrakt. Kostnaderna ökar till följd av IFRS 16 eftersom förberedelseprocessen har varit lång och omfattande. Det har gjorts investeringar i nya redovisningssystem som kan hantera IFRS 16-beräkningar och personal har utbildats. Kostnaderna förväntas dock att minska när företagen har mer erfarenhet kring IFRS 16 (Jfr. Fox *m.fl.* 2013). Nyckeltal som EBITDA, vinst per aktie och andra nyckeltal som är kopplade till variabeln leasing, påverkas till följd av IFRS

16 (Jfr. Morales-Díaz & Zamora-Ramírez, 2018; Sacarin, 2017). Transparensen och jämförbarheten hos företagen ökar eftersom IFRS 16 tvingar alla bolag till att kapitalisera sin leasing (Jfr. Nobes & Stadler, 2015; Horton, *m.fl.* 2013).

Vissa delar av vår studies resultat går därmed att koppla till tidigare forskning. Däremot finns det inga tidigare fynd som visar att IFRS 16 påverkar redovisningssystemen, insamlingen av operationella leasingkontrakt eller budgeteringsprocessen. Det torde vara för att IFRS 16 som tidigare nämnts först blev obligatoriskt den 1 januari 2019. Det finns därför begränsad kunskap inom det aktuella ämnesområdet.

6.2 Studiens bidrag

I kommande avsnitt presenteras de bidrag denna studie lämnar efter sig. I den första delen presenteras studiens teoretiska bidrag och i den andra delen presenteras det praktiska bidraget.

6.2.1 Teoretiskt bidrag

Studios resultat har varit bidragande till att få en djupare förståelse kring IFRS 16 påverkan på redovisningsprocessen och de finansiella rapporterna i hotellbranschen. Tidigare forskning från kapitel 2.1 har hittat bevis på att de finansiella rapporterna påverkas av IFRS 16, specifikt EBITDA och nyckeltal kopplade till leasing (Morales-Díaz & Zamora-Ramírez, 2018; Sacarin, 2017). Vidare indikerar deras resultat att hotellbranschen bör påverkas till stor del av IFRS 16, men går inte djupare än så. Den aktuella studien hittar liknande resultat där bland annat EBITDA är det huvudsakliga nyckeltalet som påverkas av IFRS 16 för hotellbolagen. En tidigare studie av Tsamenyi *m.fl.* (2006) har kommit fram till att organisationers redovisningssystem ändras till följd av IFRS, vilket är både kostsamt samt tidskrävande. Vår studies resultat stödjer Tsamenyi *m.fl.* (2006) studie då vi har kommit fram till att IFRS 16 är en lång och kostsam process när det kommer till anpassning av redovisningssystem. Tidigare forskning har indikerat att IFRS medför jämförbarhet och transparens av finansiell information (Nobes & Stadler, 2015; Horton *m.fl.*, 2013). Studios resultat har hittat att jämförbarhet mellan bolag har ökat till följd av IFRS 16. Dock har studios resultat även kommit fram till att företagen varit kritiska om informationen reflekterar det faktiska läget i företagets finanser (jfr. Hjelström & Schuster, 2011). Stor del av tidigare forskning kring studios ämne har fokuserats på finansiella rapporter och på andra IFRS-standarder än IFRS 16. Vår studie har bidragit till att fylla detta forskningsgap genom att komma fram till nya

insikter om IFRS 16 påverkar på redovisningssystem och finansiella rapporter i hotellbranschen.

6.2.2 Praktiskt bidrag

IFRS 16 blev först obligatoriskt för börsnoterade företag den 1 januari 2019 (PWC, 2019a; KPMG, 2019). Förberedelseprocessen inför IFRS 16 började redan i mitten av 2018 för vissa företag. Detta har varit en omfattande och tidskrävande process för majoriteten av företagen att genomgå (Intervjuperson A, 2019; Intervjuperson B, 2019; Intervjuperson C, 2019). Eftersom IFRS 16 är en ny standard finns det relativt lite tidigare forskning kring ämnet. Den aktuella studiens resultat bidrar således praktiskt till användarna av IFRS med att tillhandahålla information kring hur IFRS 16 påverkar företagets redovisningsprocess och finansiella rapporter. Informationen som tillhandahålls i denna studie bidrar därmed till att medvetenheten om effekterna av IFRS 16 på företagets redovisningsprocess och finansiella rapporter, upplyses för IFRS-användarna. Då IFRS 16 är så pass ny standard finns det inte mycket tidigare forskning kring ämnet. Vår studies resultat, som är att kostnader, nyckeltal, redovisningssystem, budgeteringsprocessen och insamlingen av leasingkontrakt ändras till följd av IFRS 16 implementationen, kommer därmed att göra det lättare för IFRS-användare att förstå effekterna av IFRS 16.

6.3 Studiens begränsningar och reflektioner

Givet studiens val av forskningsmetod har det medfört ett antal begränsningar för forskningen. Studiens empiriska data består av uttalanden från tre intervjuer från företag i hotellbranschen. Dessa intervjuer kan aldrig bli helt objektiva då företagen kan göra något helt annat i praktiken än vad de säger under intervjuerna. Objektivitet är också svårt att uppnå som intervjuare då vi samlar in data och till stor grad påverkar denna. Generaliserbarheten av studien är också en begränsning i den mån att vår studie innehåller perspektiv från tre bolag i en enorm bransch. Tillförlitligheten kan därför påverkas eftersom studien inte kan garantera att samma resultat hade hittats om studien hade genomförts av andra forskare.

6.4 Förslag på framtida forskning

I enlighet med vad som skrivits om begränsningar i den aktuella studien, finns det en del områden som kan utforskas ytterligare. Vår studie hade begränsningar med objektivitet i samband med insamlingen av data men även intervjupersonernas uttalanden. För att undersöka om företagen gör som dem säger, hade man kunnat utföra en studie som utgår från observationer samt intervjuer. Detta hade förstärkt riktigheten i data då man kan se med egna ögon vad som sker och därefter jämföra det med vad som sägs på intervjuer. Framtida forskning kan möjligtvis inkludera ett större antal respondenter i sin undersökning för att skapa mer generaliserbarhet kring forskningsämnet. IFRS 16 är i sitt startskede, vilket innebär att ytterst lite information om faktiska effekter finns tillgängliga för allmänheten. Det hade därför varit av intresse för framtida forskare att studera de faktiska effekterna av IFRS 16 när mer information finns att hämta.

Litteraturförteckning

- Andersson, S. (2014). *Om positivism och hermeneutik*. Lund: Studentlitteratur AB.
- Bragg, M. S. (2017). *IFRS Guidebook 2018 Edition*. Centennial, Colorado: AccountingTools inc.
- Deegan, C., & Unerman, J. (2011). *Financial Accounting Theory*. Maidenhead, Berkshire: McGraw-Hill Education.
- Deloitte. (2017). *Deloitte insights: IFRS 16 - Leasing*. Hämtat från Deloitte: https://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/cy/Documents/financial-services/CY_FinancialServices_IFRS16_Leasing_Noexp.pdf
- Deloitte. (2019). *IAS 17 Leases*. Hämtat från Deloitte - IASPlus: <https://www.iasplus.com/en/standards/ias/ias17>
- Denscombe, M. (2016). *Forskningshandboken: för småskaliga forskningsprojekt inom samhällsvetenskaperna*. Lund: Studentlitteratur AB.
- DiMaggio, P. J., & Powell, W. W. (1983). The iron cage revisited: Institutional isomorphism and collective rationality in organizational fields. *American sociological review*, ss. 147-160.
- Eriksson, T. L., & Wiedersheim, P. F. (2014). *Att utreda forska och rapportera*. Stockholm: Liber AB.
- EY. (2016). *Leases - A summary of IFRS 16 and its effects - May 2016*. Hämtat från EY: [https://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/ey-leases-a-summary-of-ifrs-16/\\$FILE/ey-leases-a-summary-of-ifrs-16.pdf](https://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/ey-leases-a-summary-of-ifrs-16/$FILE/ey-leases-a-summary-of-ifrs-16.pdf)
- FAR. (2017). *FARs samlingsvolym - Redovisning2017*. FAR AB.
- Fox, A., Hannah, G., Helliard, C., & Veneziani, M. (2013). The costs and benefits of IFRS implementation in the UK and Italy. *Journal of Applied Accounting Research*, ss. 14(1), 86-101.
- Grant Thornton. (2018). *History and overview of IFRS 16*. Hämtat från Grant Thornton-webbplats: <https://www.grantthornton.ca/en/insights/IFRS16/history-and-overview-of-ifrs-16/>
- Grant Thornton. (2019). *Redovisa enligt IFRS*. Hämtat från Grant Thornton: <https://www.grantthornton.se/tjanster/radgivning/finansiell-rapportering/IFRS/>
- Grönlund, A., Tagesson, T., & Öhman, P. (2013). *Principbaserad redovisning*. Lund: Studentlitteratur AB.
- Haller, A., Ernstberger, J., & Froschhammer, M. (2009). Implications of the mandatory transition from national GAAP to IFRS—Empirical evidence from Germany. *Advances in Accounting*, ss. 25(2), 226-236.
- Hjelström, A., & Schuster, W. (2011). Standards, management incentives and accounting practice—lessons from the IFRS transition in Sweden. *Accounting in Europe*, ss. 8(1), 69-88.
- Horton, J., Serafeim, G., & Serafeim, I. (2013). Does mandatory IFRS adoption improve the information environment? *Contemporary accounting research*, ss. 30(1), 388-423.
- IASB. (2016). *IFRS 16 Leases*. Hämtat från IFRS-webbplats: <https://www.ifrs.org/-/media/project/leases/ifrs/published-documents/ifrs16-project-summary.pdf>
- IASB. (2019). *IFRS - About Us*. Hämtat från IASB - webbplats: <https://www.ifrs.org/about-us/>
- Investopedia. (2019). *Which financial principles help companies choose capital structure?*. Hämtat från Investopedia - Webbplats:

- <https://www.investopedia.com/ask/answers/052215/does-tradeoff-model-or-pecking-order-play-greater-role-capital-budgeting.asp>
- Kaya, D., & Koch, M. (2015). Countries' adoption of the International Financial Reporting Standard for Small and Medium-sized Entities (IFRS for SMEs)—early empirical evidence. *Accounting and Business Research*, ss. 45(1), 93-120.
- Kim, J. B., Liu, X., & Zheng, L. (2012). The impact of mandatory IFRS adoption on audit fees: Theory and evidence. *The Accounting Review*, ss. 87(6), 2061-2094.
- Koh, J. H., & Jang, S. S. (2009). Determinants of using operating lease in the hotel industry. *International Journal of Hospitality Management*, ss. 28(4), 638-640.
- KPMG. (2019). *IFRS 16 Leasing*. Hämtat från KPMG - Webbplats: <https://home.kpmg/se/sv/home/tjanster/redovisning/ifrs-16-leasing.html>
- Lind, R. (2014). *Vidga vetandet: en introduktion till samhällsvetenskaplig forskning*. Lund: Studentlitteratur AB.
- Morales-Díaz, J., & Zamora-Ramírez, C. (2018). The impact of IFRS 16 on key financial ratios: a new methodological approach. *Accounting in Europe*, ss. 15(1), 105-133.
- Nobes, C. W., & Stadler, C. (2015). The qualitative characteristics of financial information, and managers' accounting decisions: evidence from IFRS policy changes. *Accounting and Business Research*, ss. 45(5), 572-601.
- PwC. (2016). *IFRS 16: The leases standard is changing Are you ready?* Hämtat från PwC: <https://www.pwc.com/gx/en/services/audit-assurance/assets/ifrs-16-new-leases.pdf>
- PwC. (2019). *IFRS 16 - ny leasingstandard*. Hämtat från PwC - webbplats: <https://www.pwc.se/sv/redovisning/ny-leasingstandard-snart-klar.html>
- PwC. (2019). *Kommunicera effekterna av IFRS 16 till dina intressenter*. Hämtat från PwC-Webbplats: <https://www.pwc.se/sv/finansiell-rapportering/ifrs-16-kommunicera-effekter.html>
- Sacarin, M. (2017). IFRS 16 "Leases"—consequences on the financial statements and financial indicators. *Audit Financier*, ss. 15(145), 114-122.
- Sethi, S. P. (1978). Advocacy Advertising – The American Experience. *California Management Review*.
- Tsamenyi, M., Cullen, J., & González, J. M. (2006). Changes in accounting and financial information system in a Spanish electricity company: A new institutional theory analysis. *Management Accounting Research*, ss. 17(4), 409-432.
- Tuttle, B., & Dillard, J. (2007). Beyond competition: Institutional isomorphism in US accounting research. *Accounting Horizons*, ss. 21(4), 387-409.

Bilaga 1 – Intervjuguide

1. Kan du beskriva din arbetsroll och dina arbetsuppgifter på XXX?
2. Enligt *The Big Four* (PWC, Deloitte, KPMG, EY), kommer redovisningssystem att behöva ändras för att fungera i enlighet med IFRS 16. Vilka utmaningar anser du att IFRS 16 kommer att leda till i samband med era redovisningssystem? Har systemen förberetts för denna övergång?
3. Planerar ni att granska er leasingstrategi och era nuvarande leasingkontrakt och göra ändringar för att förbereda er inför IFRS 16? Varför och hur?
4. Hur förberedda är ni inför insamlingen av data från bolagets operationella leasingkontrakt? Hur har ni förberett? (t.ex. Har alla kontor mottagit instruktioner om hur man ska hantera detta?)
5. Hur kommer ni att påverkas i samband med kostnader? Vilka delar av verksamheten kommer att påverkas mest?
6. Kommer budgeterings- och prognosprocesserna bli påverkade av IFRS 16? Hur?
7. Vad tycker du om IFRS 16 i allmänhet? (för- och nackdelar i ditt företag)